

Verslag

Datum

15 september 2020

Zaaknummer

2020-007489

Blad

1 van 4

Onderwerp

Bestuurlijk overleg B&W Scherpenzeel 14 september 2020
(vastgesteld verslag)

Aan

I. van Ekeren, G. van Deelen, H. van Dijk, A. Stallaert, W. van de Werken, J. Berends, J. Markink, D. Louter, K. Oldenburger, R. Duzijn

Van

Sterk bestuur
R. Duzijn

Kopie aan

M. Kunst

1. Opening
De vergadering wordt om 09.00 uur geopend door dhr. Berends.
2. Verwachtingen
Dhr. Markink spreekt de hoop uit dat het open overleg nu spoedig vorm gaat krijgen in samenwerking tussen provincie en gemeente.
3. Plan van aanpak
Aan de hand van enkele dia's presenteert dhr. Louter de essenties van het plan van aanpak.

Door de gemeente worden -samengevat- de volgende aandachtspunten benoemd:

1. Definitie van maatschappelijke opgaven voor Scherpenzeel verder expliciteren en actualiseren op basis van huidige voornemens
2. Laden en explicieter/uitgebreider beschrijven van de 3 varianten (incl. opties voor samenwerking bij de variant zelfstandigheid)
3. Bij de bestuurlijke beoordeling ingaan op het draagvlak.
4. Keuze van "referentiedorp" nader invullen
5. Wettelijke termijnen (Arhi) verduidelijken
6. Besluitvormingstraject na keuze van 1 van de varianten explicieter beschrijven
7. Spiegelgroep nader invullen (evt. kandidaten aanleveren)
8. Ambtelijke inzet en eventuele financiële gevolgen verhelderen

Overige opmerkingen:

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

 provincie
Gelderland

Datum
15 september 2020

Zaaknummer
2020-007489

Blad
2 van 4

Bestuurskrachtopgave

Mw. Van Dijk geeft aan dat de bij voorkeur gesproken zou moeten worden over “Bestuurskrachtopgave Scherpenzeel” in plaats van “Bestuurskrachtproblematiek Scherpenzeel”. Zij voegt daaraan toe dat de actuele (inhoudelijke) opgaven waar de gemeente voor staat, leidend zouden moeten zijn in het plan van aanpak. De aanwezigen kunnen instemmen met het wijzigen van de titel.

Stip aan de horizon

Dhr. Van Deelen meent dat de stip aan de horizon die Barneveld heeft gezet (namelijk: als er een fusie komt, dan per 1 januari 2023) het open overleg compliceert. Mw. Stallaert vult aan dat wanneer deze stip een “must have” is, er feitelijk nog maar 2 varianten overblijven. Mw. Van Dijk benadrukt liever een zorgvuldig proces te hebben dan een proces dat beheerst wordt door een krappe tijdplanning. Dhr. Berends concludeert dat het hierdoor des te belangrijker is dat de 3 varianten preciezer worden omschreven in het plan van aanpak, inclusief de bijbehorende besluitvormingsprocessen i.r.t. de wettelijke termijnen. Dhr. Louter pakt dit op.

Barneveld

Dhr. Van Ekeren vraagt zich af of duurzaam partnerschap alleen mogelijk is met Barneveld. Gezien de recente publicaties (Barneveldse Krant, 12 september) heeft hij bedenkingen. Tegelijk pleit hij voor een bredere aanvliegroute waarin Scherpenzeel samen met Barneveld kijkt naar de toekomst van een nieuwe gemeente, de opgaven zijn leidend. Mw. Stallaert geeft aan dat er meerdere mogelijkheden voor samenwerking zijn met andere gemeenten, niet uitsluitend Barneveld. Dhr. Louter licht toe dat binnen de variant zelfstandigheid meerdere vormen van samenwerking mogelijk zijn en dat deze in het plan van aanpak worden beoordeeld. Dhr. Markink tekent daarbij aan dat ‘shoppen’ bij meerdere gemeenten niet aan de orde kan zijn. Ook benadrukt hij dat wij niet werken op basis van berichten in de media. Daar is dhr. Van Ekeren het mee eens.

Beginnen bij o?

Dhr. Van Ekeren en mw. Stallaert kunnen zich vinden in de stakeholderbenadering voor het onderdeel participatie. Zij tekenen daarbij aan dat er al veel is gebeurd en dat we niet opnieuw moeten beginnen. Van groot belang is neutraliteit en betrouwbaarheid van informatievoorziening. Dhr. Van Ekeren vermoedt dat dit proces weer veel gaat losmaken. Dhr. Van Deelen vult aan dat er ook al veel is gepeild onder de bevolking en dat inwoners zich moeten kunnen blijven uitspreken, evt. via een referendum. Dhr. Louter geeft aan niet bij “Adam en Eva” te beginnen, maar pleit voor een inhoudelijke benadering van de consultatie, waarna een evenwichtige beoordeling van varianten mogelijk is. Daarmee zou een eventuele vervolgpeiling kunnen worden gevoed. Dhr. Berends concludeert dat het plan van aanpak geen dubbeling mag zijn van eerdere consultatie maar meerwaarde moet laten zien. Het gaat hier om een compleet beeld van meerdere varianten. Eerder ging het over zelfstandigheid, nu gaat het om een evenwichtige beoordeling van 3 varianten.

Datum

15 september 2020

Zaaknummer

2020-007489

Blad

3 van 4

Raad

Dhr van Ekeren, mw. Van Dijk en dhr. Van Deelen geven aan met de raad te willen overleggen om mandaat te krijgen voor het open overleg. Op een vraag van dhr. Berends erkent dhr. Van Ekeren dat het college hiertoe ook zelfstandig kan besluiten, maar gezien de preciaire situatie een gesprek in de raad van groot belang te vinden. Op 29 september is een extra raadsvergadering gepland over de kwestie. Dhr. Berends stelt voor om direct daarna weer in deze samenstelling bij elkaar te komen (datum 1 oktober). De wethouders stemmen daarmee in. Op de vraag van dhr. Markink of er alvast een ambtelijke start kan worden gemaakt door contact te leggen met de gemeente, reageren de wethouders instemmend.

Vervolg plan van aanpak

De wethouders stemmen in met het voorstel van dhr. Louter om na het gesprek van GS met Barneveld (21 september) het plan van aanpak aan te passen op basis van de opmerkingen van Scherpenzeel en van Barneveld in één correctieslag, en dit daarna naar de beide gemeenten te sturen.

4. Rolinvulling bestuurlijk overleg

Men stemt ermee in om een bestuurlijk overleg in te stellen zoals aangegeven in het plan van aanpak. Een onafhankelijke spiegelgroep wordt een goed idee gevonden; de wethouders zullen mogelijk met een of meer namen komen.

5. Conclusies, vervolgspraken

De conclusies zijn genoemd onder punt 3. Vervolgspraken:

- B&W beraden zich op 15 september op het gesprek van 14 september en het gesprek op 29 september met de raad. Mw. Van de Werken zal de uitkomst mondeling terugmelden aan dhr. Louter en/of dhr. Duzijn
- Op 29 september willen B&W mandaat vragen aan de raad (het college kan zelfstandig besluiten maar wil dit gezien de preciaire situatie)
- B&W beraden zich op potentiële kandidaten voor de spiegelgroep en geven evt. namen door aan mw. Van de Werken. Zij informeert dan dhr. Louter en/of dhr. Duzijn
- Op 1 oktober is het vervolggesprek tussen B&W en GS

6. Rondvraag, sluiting

Dhr. Van Deelen vraagt wanneer het afsprakenlijstje van 10 september wordt gestuurd en of er nog een reactie komt op de brief van Scherpenzeel van 25 augustus. Dhr. Berends geeft aan dat de afsprakenlijst met dit verslag wordt meegestuurd (zie bijlage) en dat de brief op korte termijn zal worden beantwoord.

Om 10.20 uur sluit dhr. Berends de vergadering.

Datum

15 september 2020

Zaaknummer

2020-007489

Blad

4 van 4

Bijlage bij concept-verslag Overleg B&W Scherpenzeel – GS van Gelderland 14 september 2020

Overzicht afspraken overleg 10 september 2020 GS Gelderland en College B&W Scherpenzeel

Aanwezig: mw. Van Dijk-van Ommering, dhr. van Deelen, dhr. Van Ekeren, mw. Van de Werken, mw. Stallaert (Gemeente Scherpenzeel), dhr. Berends (voorzitter), dhr. Markink, mw. Oldenburger, dhr. Duzijn, dhr. Louter (Provincie Gelderland).

Het gesprek is bedoeld om zonder formele agenda te benoemen en te bespreken hoe B&W Scherpenzeel nu - na de vakantie en periode van reflectie - aankijkt tegen het open overleg dat in het kader van de Wet Arhi wordt gestart en tegen de eigen rol daarin. Verschillende aspecten en vraagpunten daarover komen op tafel en worden besproken. Afgesproken wordt hiervan nu geen verslag te maken, doch alleen enkele procedurele afspraken vast te leggen:

- B&W Scherpenzeel komt aan tafel in het voor 14 september geagendeerde overleg
- Tijdens dit overleg zal een presentatie en (1^e) bespreking plaatsvinden van het Concept-Plan van Aanpak voor de open overlegfase.
- Vrijdagmiddag 11 september zal het Concept Plan van Aanpak worden toegestuurd.
- B&W Scherpenzeel zal zich aan de hand daarvan nader bezinnen over het vervolgoverleg.
- In het overleg van 14 september zullen afspraken gemaakt worden het vervolgproces en over de communicatie daarover.
- GS beraadt zich op (nadere) beantwoording van de brief van Scherpenzeel van 25/8.
- Er wordt niet actief naar buiten gecommuniceerd over dit overleg anders dan dat partijen met elkaar in gesprek zijn.

Verslag

Datum

1 oktober 2020

Zaaknummer

2020-010912

Blad

1 van 3

Onderwerp

Bestuurskrachtopgave Scherpenzeel.
Bestuurlijk overleg met B&W van Barneveld, 21 september 2020
(vastgesteld verslag)

Aan

College B&W van Barneveld:

Dhr. A. van Dijk, dhr. A. de Kruijf, dhr. H. van Daalen, dhr. A. van de Burgwal, mevr. D. Dorrestijn-Taal, dhr. E. van Steden,

Afgevaardigden van de Provincie Gelderland:

dhr. J. Berends, dhr. J. Markink, mevr. K. Oldenburger-Top, dhr. P. Droste en dhr. R. Duzijn

Van

Sterk bestuur
M. Kunst

Kopie aan

-

1. Opening door de voorzitter de heer J. Berends

De vergadering wordt om 11.30 uur geopend door dhr. Berends.

2. Afstemming van het doel en de verwachtingen voor het gesprek

Dhr. Markink deelt mee dat het doel van dit gesprek is om uit te spreken welke zaken zijn opgevallen en wat er gewijzigd dient te worden in het plan van aanpak.

Dhr. Van Dijk brengt in dat er vanuit het college een aantal opmerkingen en standpunten op schrift zijn gesteld t.a.v. het plan van aanpak (bijlage 1 bij dit verslag), plus een aantal spelregels voor houding en gedrag tijdens de fase van het open overleg. Het college hecht er sterk aan dat het open overleg plaatsvindt met inachtneming van deze spelregels, zie bijlage 2 bij dit verslag. Het document zal op 22 september ter kennisneming aan de Raad worden gestuurd.

M.b.t. de spelregels wordt door de heer Berends voorgesteld om deze tijdens het eerste gezamenlijke bestuurlijk overleg aan de orde te stellen.

3. Bespreking plan van aanpak

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

 provincie
Gelderland

Datum

1 oktober 2020

Zaaknummer

2020-010912

Blad

2 van 3

Het plan van aanpak wordt aan de hand van enkele dia's toegelicht door de heer Duzijn. De volgende opmerkingen werden gemaakt:

- Dhr. Van Dijk vraagt zich af of het voor alle betrokken partijen helder is dat het om een gemeenschappelijke opgave gaat. Hij stelt voor dit in het Plan van Aanpak te verduidelijken. Daarnaast stelt hij voor dieper in te gaan op participatie, het creëren van draagvlak en in dat verband de betekenis van peilingen.
Dhr. Markink geeft aan dat de steun van de betrokken gemeenteraden en inwoners uiteraard zwaar weegt, de participatie in deze fase is breed van opzet. Wat de rolverdeling tussen gemeenten en provincie betreft: gemeenten zijn als eerste aan zet zijn voor het vinden van oplossingen om hun maatschappelijke opgaven beter te kunnen oppakken, de provincie is partner, denkt mee en neemt soms de regie. Zoals nu in het open overleg.
Dhr. Van Dijk geeft aan dat hij het op prijs zou stellen als er voor Barneveld ook een matrix zoals omschreven onder beoordelingscriteria (par. 6) opgesteld wordt, verder wil Barneveld graag enkele criteria inbrengen.
Ook geeft dhr. Van Dijk aan één van de genoemde varianten, het duurzaam partnerschap met Barneveld, graag nader omschreven te willen zien. Dhr. De Kruijf vult erbij aan dat Barneveld het duurzaam partnerschap, zijnde een ambtelijke fusie, beschouwt als voorportaal naar een bestuurlijke fusie.
- Dhr. Van Dijk geeft aan dat het participatieproces zich ook moet uitstrekken tot Barneveld, waarbij ook in Barneveld gelegenheid moet worden geboden aan betrokkenen om terug te kijken op het proces voorafgaand aan het GS-besluit van 14 juli ("stoom afblazen"). Dhr. Duzijn geeft aan dat hierin zal worden voorzien.
- Dhr. Van Dijk wil meer aandacht voor de raden in dit proces. De aanbeveling wordt meegenomen.
- Dhr. Van Dijk vraagt zich af hoe de behoefte aan een peiling onder de bevolking kan matchen met de planning van het open overleg. Dhr. Duzijn geeft aan dat de participatie in het open overleg niet voorziet in een peiling, omdat daarvoor eerst de varianten goed en gelijkwaardig moeten zijn uitgewerkt. De visie van stakeholders en bewoners op de verschillende thema's zal uiteraard wel worden geïnventariseerd en vastgelegd in een participatieverslag.
- Dhr. Van de Burgwal wil weten waarom de herindelingsscan niet gereed is vóór de afweging van de varianten. Dhr. Duzijn antwoordt dat de feitelijke (vooral financiële) informatie die nodig is voor het laden van de varianten al wel eerder bekend is, namelijk via het zgn. brondocument (stap 2 in het plan van aanpak, par. 7). De formele herindelingsscan is van belang voor een aan GS voor te leggen herindelingsontwerp, en wordt parallel georganiseerd om tijdig een dergelijk besluit te kunnen nemen (12 januari 2021), als deze variant (fusie met Barneveld) de meest duurzame variant blijkt te zijn.

Datum
1 oktober 2020

Zaaknummer
2020-010912

Blad
3 van 3

4. Afspraken rolinvulling partijen

B&W van Barneveld kunnen instemmen met de in het pva voorgestelde opzet van het bestuurlijk overleg en de ambtelijke samenwerking. De heer Van Steden wenst hierbij nadere afspraken te maken over een (financiële) compensatie voor de inzet van de medewerkers van de gemeente. Dit punt zal verder worden uitgewerkt.

Dhr. Berends licht het voorstel toe om een spiegelgroep in te stellen om het bestuurlijk overleg te voorzien van een objectief klankbord. Deze groep van onafhankelijken zal bestaan uit drie of vier personen van naam in de wetenschap of politiek. Gedacht kan worden aan oud-bestuurders of bijvoorbeeld iemand van de Raad van State. Dhr. Berends geeft aan dit ook met Scherpenzeel besproken te hebben die daar positief op reageerden. Ook Barneveld stemt in met het voorstel.

5. Conclusies en vervolgafspraken

Samengevat zal het plan van aanpak worden aangepast op de volgende punten:

- a. Commitment van Scherpenzeel én Barneveld met de maatschappelijke opgave
- b. Beoordelingsmatrix ook opstellen voor Barneveld
- c. De variant duurzaam partnerschap nader definiëren
- d. De raden en Provinciale Staten betrekken in het proces
- e. Afspraken maken over de vereiste ambtelijke capaciteit en compensatie

Het op basis van de opmerkingen van Scherpenzeel en Barneveld aangepaste pva zal nog deze week naar de gemeentesecretarissen worden verzonden en naar de leden van Provinciale Staten.

6. Rondvraag en sluiting

- Mw. Oldenburger meldt dat dinsdag 29 september een raadsvergadering is in Scherpenzeel, waarin B&W mandaat vragen voor het open overleg. Zij geeft erbij aan dat het college formeel geen mandaat nodig heeft maar rugdekking vraagt. B&W van Scherpenzeel zullen hierover mededelingen doen tijdens een overleg met GS op 1 oktober a.s.
- Dhr. Van Dijk vraagt om een risico-analyse te maken voor het proces: de belangrijkste risico's in beeld brengen met de bijbehorende maatregelen als zij zich voordoen. Het projectteam pakt dit op.

Dhr. Berends sluit onder dankzegging de vergadering om 13.00 uur.

Bijlagen:

1. Bespreekpunten Barneveld bij plan van aanpak
2. Spelregels open overleg Barneveld

Bespreekpunten provincie – inzet voor open overleg

- Plan van aanpak: gaat met name over Scherpenzeel. We zien in de aanpak van het open overleg vrijwel geen perspectief vanuit Barneveld. Onze veronderstelling is dat in een open overleg niet alleen wordt stil gestaan bij de bestuurskracht van Scherpenzeel maar ook de meerwaarde van een eventueel samengaan voor Barneveld. Er zou wat ons betreft in het plan een paragraaf opgenomen moeten worden over hoe het open overleg wordt vormgegeven vanuit Barneveld.
- In het plan van aanpak zien wij drie varianten: zelfstandigheid, bestuurlijke fusie en duurzaam partnerschap. Vooral deze laatste variant vraagt om nadere uitdieping van de standpunten: hoe staat de provincie hierin? Vanuit Barneveld is in een eerder stadium aangegeven dat een ambtelijke fusie alleen bespreekbaar is als het een voorloper is op een bestuurlijke fusie. Een ambtelijke fusie is voor ons geen uitgangspunt. Wij zullen dit nog verder onderbouwen.
- Zowel in het plan van aanpak als in de opzet voor de participatie zien wij geen expliciete rol en strategie verwoord naar de gemeenteraden. Voor ons is een tijdige betrokkenheid van de gemeenteraad een voorwaarde voor een zuiver proces.
- Het participatieplan vraagt wat ons betreft om aanscherping. Wij missen een innovatieve aanpak van de participatie. Daarnaast valt ons op dat de provincie voorstelt om te kiezen voor een neutrale afzender terwijl de regie op de open gesprekken bij de provincie ligt. Dit vinden wij niet wenselijk. Het is belangrijk dat stakeholders begrijpen wie de afzender is.
- Wij vinden het belangrijk dat er spelregels worden bepaald voor houding en gedrag van alle betrokkenen in dit proces: hoe gaan wij met elkaar om en wat doen we wel en niet. Wij maken ons zorgen over de toonzetting in de communicatie. Een goed proces staat en valt met een neutrale houding.
- Wij zien dat er de nodige inzet van ons wordt gevraagd. Wij willen graag snel uitzicht op wat het open gesprek van ons vraagt qua inzet en middelen. Wij vragen ons af of de provincie budget heeft voor het vereffenen van de extra kosten die wij maken.
- De planning is zeer krap maar voor ons is een belangrijke voorwaarde dat de termijnen gehaald worden. Uitstel is wat ons betreft geen optie wegens een mogelijke samenloop met de gemeenteraadsverkiezingen en het risico van stagnatie. Wij willen graag commitment van de provincie dat de termijnen zoals die nu zijn bepaald blijven staan.

Spelregels en standpunten voor een zuiver proces Arhi-procedure

Spelregels voor een zuiver proces en een open dialoog

Het college van de gemeente Barneveld heeft de waarden en spelregels bepaald voor haar houding en gedrag tijdens de open gesprekken. Het college van Barneveld is hierop aanspreekbaar en nodigt andere betrokkenen uit om uit te gaan van dezelfde waarden en hier eventueel nieuwe aan toe te voegen.

- Wij zoeken voortdurend de open dialoog. Wij voeren het goede gesprek door geen doelredenering te volgen.
- Wij zijn transparant over onze standpunten en onze acties.
- Wij stellen ons open op. Wij willen exploreren en verkennen.
- Wij gaan niet alleen uit van ons eigen belang. Wij stappen over onze eigen schaduw heen als dat nodig is.
- Wij gaan uit van het beginsel van 'fair play'. Wij nemen geen vooringenomen standpunten in en stellen ons onpartijdig op.
- Wij tonen de kunst van het verdragen. We maken anderen niet zwart als dat ons gebeurt.
- We gaan respectvol met elkaar en elkaars belangen om.
- We komen onze afspraken na.
- We maken duidelijke afspraken over wat we communiceren en wanneer zodat anderen hier niet door overvallen worden. Ook de overige betrokken partijen zijn op dit punt aanspreekbaar.

Standpunten college Barneveld Arhi-procedure

Het college van de gemeente Barneveld gaat uit van de volgende standpunten voor de Arhi-procedure.

- Als een herindeling een goede oplossing is voor Scherpenzeel dan staat Barneveld open en constructief in deelname aan het open overleg. Het is van groot belang dat er snel duidelijkheid komt over de herindeling en dat het proces is afgerond op 1 januari 2023. Indien er gekozen wordt voor de variant "herindeling" is het van groot belang dat er uiterlijk op 1 juli 2021 een advies over een herindelingsontwerp bij de minister ligt.
[Duiding: Barneveld wenst een efficiënt proces binnen de door de provincie gestelde termijnen om samenloop met de gemeenteraadsverkiezingen te voorkomen.](#)
[Samenloop zou kunnen leiden tot stagnatie voor zowel Scherpenzeel als Barneveld.](#)
[Voor medewerkers van beide gemeenten brengt een Arhi-procedure veel](#)

onzekerheden met zich mee. Het is daarom van belang om een moeilijke beslissing zorgvuldig maar wel snel te nemen.

- De voorkeur van Barneveld gaat uit naar een lichte variant, vergelijkbaar met de herindeling Purmerend/Beemster, en niet naar een volwaardige samenvoeging. Dit vanuit de wens voor een compact en efficiënt proces. In de lichte samenvoegingsvariant wordt een van de betrokken gemeenten niet opgeheven en worden de andere betrokken gemeenten wel opgeheven en geïntegreerd met de niet op te heffen gemeente, waardoor de rechtsgevolgen die zijn verbonden aan de opheffing voor de niet op te heffen gemeente achterwege blijven. Dit betekent dat de burgemeester, de secretaris, griffier en het ambtelijk apparaat van de niet op te heffen gemeente in functie blijven en er geen preventief financieel toezicht komt. Er dienen wel herindelingsverkiezingen te worden georganiseerd. Dit betekent dat de reguliere gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 worden uitgesteld en dat er in november 2022 verkiezingen worden gehouden ten behoeve van de nieuwe fusiegemeente..
Duiding: Scherpenzeel kent het model Purmerend/Beemster en heeft in een eerder gesprek aangegeven hiervoor open te staan.
- Barneveld draagt bij aan een coöperatieve samenwerking in alle stappen van het proces.
Duiding: Barneveld wil in houding en gedrag een constructieve bijdrage leveren aan de open gesprekken en de stappen die daarna volgen. Barneveld is hierbij bereid om verder te kijken dan het eigen belang.
- Barneveld hecht waarde aan een onafhankelijke “club van wijzen” die het proces begeleidt.
Duiding: Op deze wijze wordt de kwaliteit van de inhoud en het proces op een objectieve wijze verankerd.
- Tijdens het open overleg moet duidelijk worden wat voor zowel Scherpenzeel als Barneveld de meerwaarde is van een samen gaan en samenwerken.
Duiding: Barneveld moet (h)erkennen en kunnen uitdragen wat de meerwaarde is van een herindeling naar onze inwoners.
- De raad moet tijdig, volledig en juist betrokken worden in het proces.
Duiding: de raad staat voor democratische legitimiteit en zal vanuit haar rol voortdurend betrokken moeten zijn bij het proces. De regie op de Arhi-procedure ligt bij de provincie. De provincie wordt gevraagd om voortdurend en tijdig inzicht te geven in de stappen die doorlopen worden en in de verschillende rollen, waardoor het college voldoende tijd krijgt voor consultatie en het meenemen van diverse betrokkenen in het proces.
- Alle gesprekken over vormen van samenwerking tussen Barneveld en Scherpenzeel maken onderdeel uit van het open overleg.
Duiding: Barneveld wil niet vooruitlopen op de uitkomsten van het open overleg en voert nu geen gesprekken over uitbreiding van de al bestaande samenwerking met Scherpenzeel op het gebied van dienstverlening.

Verslag

Datum

13 oktober 2020

Zaaknummer

2020-007489

Blad

1 van 4

Onderwerp

Bestuurlijk overleg Scherpenzeel 1 oktober 2020
(vastgesteld verslag)

Aan

Mw. H. van Dijk, Dhr. G. van Deelen, dhr. I. van Ekeren, mw. W. van de Werken, mw. A. Stallaert, Dhr. J. Berends, dhr. J. Markink, mw. K. Oldenburger, dhr. D. Louter, Dhr. P. Droste, Dhr. R. Duzijn

Van

R. Duzijn

-

Kopie aan

Mw. P. ten Hoopen, Mw. M. Kunst

1. Opening
Dhr. Berends opent het overleg om 10.00 uur. De heer van Ekeren geeft aan graag agendapunt 6 eerst te willen bespreken. Dhr. Berends stemt daarmee in.
2. Verslag 14 september 2020
De opmerkingen van Scherpenzeel op het concept-verslag zijn doorgenomen en verwerkt. Met deze wijzigingen is het verslag vastgesteld.

Naar aanleiding van:

Dhr. Van Ekeren vraagt wat er uit het gesprek met Barneveld is gekomen. Dhr. Markink geeft aan dat Barneveld ook enkele opmerkingen had op het plan van aanpak, waaronder het betrekken van inwoners uit Barneveld en de gemeenteraad. Ook werden door Barneveld vragen gesteld over de planning en de inzet van ambtelijke capaciteit. De opmerkingen zijn verwerkt in het plan van aanpak. Tot slot is Barneveld gekomen met spelregels voor het open overleg. Deze komen later aan de orde.

6. Memo aan de raad, review BMC, gesprek met fractievoorzitters

Dhr. Van Ekeren geeft aan dat de Raad (agendacommissie) het onderwerp Open Overleg nu niet heeft willen agenderen. Daarom maakt het college gebruik van haar mandaat om vandaag dit gesprek aan te gaan met de provincie. Intussen heeft het college aan BMC gevraagd een review te doen op de voortgang van de uitvoering van de Kadernota en daarover de raad geïnformeerd d.m.v. een memo.

Dhr. Markink stelt twee vragen:

1. Betekent dit dat het college nu aan tafel komt voor het open overleg?

Datum

13 oktober 2020

Zaaknummer

2020-007489

Blad

2 van 4

2. Op uw verzoek hebben wij het plan van aanpak snel aangepast zodat het in de raad kan worden besproken. Dat is niet gebeurd. Het lijkt erop dat er bewust wordt vertraagd. Raad beslist zelf over agendering/bespreking, maar ik hoor graag waarom dit is.

Dhr. Van Ekeren antwoordt op vraag 2 dat van vertragingstactiek geen sprake is, maar dat men op de juiste procedurele gronden verder wil en daarom de raad wil betrekken, daartoe dient de memo. Een meerderheid in de agendacommissie van de raad vond het niet het juiste moment om het te bespreken. Een ander onderwerp heeft prioriteit gekregen. Dhr. Van Ekeren geeft aan dat het college dat betreurt, maar van mening is dat dit geen belemmering is om conform de procesafpraak met GS vandaag een standpunt te kunnen innemen over het Open Overleg.

Op de vraag van dhr. Berends wat dit betekent voor het open overleg betoogt dhr. van Ekeren als volgt:

- Het college voelt zich niet serieus genomen; college heeft meerdere keren aangegeven dat er gewerkt moet worden vanuit de bestuursopgave en niet vanuit de oplossing. Daarom is de kadernota opgesteld en vastgesteld door de raad, de daarin aangegeven maatregelen zijn in uitvoering. BMC is gevraagd om een review op de voortgang en oordeelt positief;
- Provincie wil het open overleg ingaan met als startpunt december 2019 / SeinstraVandeLaar en miskent de stappen die sindsdien zijn gezet; er wordt niet naar de actuele situatie gekeken;
- College mist de frisse blik. College meent dat niet de herindeling centraal moet staan maar een oplossing voor opgaven;
- Zorgvuldigheid is belangrijker dan snelheid. Provincie gaat voor snelheid, de resterende twee maanden zijn erg kort;
- College Scherpenzeel kan zich niet vinden in de kwalitatieve stakeholderbenadering en wil een objectievere draagvlakmeting;
- College vindt het positief dat Barneveld ook wordt genoemd in variant 1 (zelfstandigheid), maar vindt dat variant 2 (duurzaam partnerschap met Barneveld) met stip aan de horizon (nl. bestuurlijke fusie) hetzelfde is als variant 3 (bestuurlijke fusie);
- College vindt Arhi procedure op dit moment niet gepast, daarover loopt de bezwarenprocedure
- Samenvattend oordeelt het college dat zij niet kunnen instemmen met het plan van aanpak en daarom niet zullen deelnemen aan het bijbehorend bestuurlijk overleg. Het college wil wel als agendalid aansluiten.

Op de opmerking van dhr. Berends dat hiermee ook het verzoek van de minister wordt gepasseerd, antwoordt dhr. Van Ekeren dat dat een kwestie van interpretatie is. Het college heeft alle argumenten, ook de brief van de minister, meegewogen bij deze beslissing.

Dhr. Markink spreekt zijn teleurstelling uit over het besluit. Hij stelt dat GS samen het open overleg in zouden willen gaan in het kader van de Wet Arhi. De provincie wil met een frisse blik kijken naar de varianten. Hij roept het college op juist aan tafel te blijven; het gesprek open aan te gaan. Door alle opties samen doornemen bewijst je juist dat je vertrouwen hebt dat zelfstandigheid de beste optie is. Wat het beginpunt betreft: we hebben als provincie aangegeven dat we het nulpunt voor alle varianten gelijk zetten en de in gang gezette ontwikkelingen (kadernota) meenemen bij de variant zelfstandigheid. De heer Van Ekeren geeft aan dat het juist gaat om wat als nulpunt wordt gehanteerd: niet SvdL, maar de herijking van de (bestuurskracht)opgaven.

Datum
13 oktober 2020

Zaaknummer
2020-007489

Blad
3 van 4

Dhr. Markink vraagt het college om het besluit te heroverwegen. Ook om naar de eigen bevolking toe het eerlijke verhaal neer te zetten. Die kans heeft het college. Door niet mee te doen bevestigt het college volgens dhr Markink vooringenomenheid.

Dhr. Van Deelen is blij te merken dat de provincie een frisse blik van belang vindt. Als je echter opgavegericht kijkt is een Arhi-procedure in zijn ogen disproportioneel. Dat wordt bevestigd door de review van BMC.

Dhr. Markink geeft aan dat hij het BMC-rapport heeft gelezen en hem is opgevallen dat het begrip doorontwikkeling vaak wordt genoemd, er moet dus nog veel gebeuren.

Dhr. Van Ekeren reageert door te stellen dat het werken aan bestuurskracht nooit af is, en dat gemeenten het primaat hebben om hieraan te werken. Zeker zolang er geen sprake is van een evident bestuurskracht probleem kan de wens tot doorontwikkeling geen argument zijn om een Arhi-procedure te starten.

Dhr. Berends geeft aan dat in het open overleg juist alle inhoudelijke argumenten op tafel worden gelegd; bij goed onderzoek komt de beste variant bovendien, dat kan ook de variant zelfstandigheid zijn.

Op de vraag van dhr. Markink waar het college bang voor is reageert dhr. Van Ekeren dat van angst geen sprake is, dat het college graag een constructieve dialoog aan wil gaan, maar niet met het etiket Arhi.

Dhr. Berends wil in het belang van de inwoners zoeken naar ruimte en vraagt daarom waar de zorg van het college zit om die stap niet te zetten?

Dhr. Van Ekeren antwoordt: de zorg zit in het vehikel van de Arhi procedure.

Dhr. Markink vraagt met welk mandaat het college dit besluit neemt.

Dhr. Van Ekeren antwoordt dat het college gebruik maakt van haar mandaat.

Dhr. Berends wijst op de inconsistentie dat het college eerder juist mandaat wilde halen bij de raad.

Dhr. Van Ekeren antwoordt dat het college mandaat heeft om niet deel te nemen aan het Open Overleg. Om wel deel te nemen is formeel wellicht geen nieuw mandaat nodig maar had het college terug gewild naar de raad. Het college heeft mandaat van de raad om deze stap te zetten en zal hierover verantwoording afleggen aan de raad.

Dhr. Berends vraagt waarom het college de ruimte niet pakt om de drie scenario's naast elkaar te zetten. Dhr. Markink vult aan dat wanneer het college van mening is dat zelfstandigheid de beste oplossing is, er geen enkel probleem in de weg staat om nu mee te doen. Dit is juist de mogelijkheid om uit de patstelling te komen. Naar één oplossing kijken werkt niet; wij willen open het overleg aan met meerdere varianten. Dan zal de beste oplossing voor u en uw inwoners naar voren komen.

Mw. van Dijk is het niet met dhr. Markink eens dat het college niet verder kijkt dan één oplossing. Die discussie is inmiddels tot twee keer toe gevoerd en nu afgerond. Het college voert nu de kadernota uit, BMC heeft daar een analyse op uitgevoerd, maar de provincie hecht daar geen waarde aan.

Dhr. Berends reageert door te stellen dat dat juist aanleiding is om mee te doen en de ontwikkelingen in te brengen, dan zou variant 1 er als beste uit kunnen komen.

Datum
13 oktober 2020

Zaaknummer
2020-007489

Blad
4 van 4

Dhr. Van Deelen herhaalt dat de Arhi-procedure en regieneming door de provincie buitenproportioneel is op basis van de kadernota en op basis van BMC.

Dhr. Markink geeft aan dat in het open overleg wel degelijk wordt gekeken naar gedane investeringen als onderdeel van de variant zelfstandigheid. Met als motto “besturen is niet alleen reageren maar ook acteren” roept hij het college op mee te doen. Daar is nu de kans voor.

Dhr. Berends maakt een tussenbalans op. Hij ziet een verschil van mening over de definitie van de opgave, wat nemen we mee in variant 1. Hij stelt voor om daarin de optie ‘nullijn december 2019’ mee te nemen (variant 1a) en de optie waar de kadernota maatregelen zijn doorgevoerd (variant 1b). Variant 2 en 3 blijven staan zoals geformuleerd. Hij geeft hier ruimte voor, een procesvoorstel om eruit te komen.

Mw. Van Dijk vraagt of dat betekent dat de Arhi-procedure van tafel gaat?

Dhr. Markink reageert ontkennend, dat besluit is genomen. In het open overleg Arhi zitten alle ingrediënten om de beste variant voor de inwoners eruit te krijgen.

Dhr. Van Ekeren herhaalt dat deelnemen aan het open overleg, onder provinciale regie, er niet in zit. Op een vraag van dhr. Markink geeft hij aan als college agendalid te willen zijn en bereid te zijn desgevraagd gegevens aan te leveren voor het variantenonderzoek. Mw. Stallaert vult aan dat het college beseft dat de provincie doorgaat en licht toe dat dit in praktisch opzicht betekent dat informatieverzoeken zullen worden ingewilligd. Mw. Van de Werken beaamt dit, zolang e.e.a. binnen het redelijke blijft qua inzet van ambtelijke capaciteit.

Dhr. Berends vat samen:

- Het college heeft besloten niet deel te nemen aan het open overleg;
- Het college wil uitsluitend agendalid zijn van het bestuurlijk overleg;
- Het college levert desgevraagd informatie aan;
- Het open overleg Arhi (variantenonderzoek, participatie) gaat volgens het plan van aanpak door.

Op de vraag van mw. Stallaert om op de hoogte te worden gehouden reageert dhr. Markink met de herhaalde oproep om aan tafel te komen. De heer Berends voegt hieraan toe dat de provincie politiek-bestuurlijk ordentelijk zal handelen.

Dhr. Berends besluit met de oproep de communicatie over deze boodschap goed te stroomlijnen door het perscontact af te stemmen. Dit wordt door het college toegezegd. Tot slot geeft hij het college in overweging om de ruimte te nemen om nog even goed na te denken, de deur staat altijd open.

Dhr. Berends sluit onder dankzegging de vergadering om 11:25 uur.

Verslag

Datum

4 november 2020

Zaaknummer

2020-007489

Blad

1 van 5

Onderwerp

Bestuurlijk overleg bestuurskracht Scherpenzeel 13 oktober 2020
(vastgesteld verslag)

Aan**Van**

-

Kopie aan

Aanwezig: Dhr. A. van Dijk, dhr. H. van Daalen, dhr. E. van Steden, Dhr. J. Berends (voorzitter), dhr. J. Markink, mw. W.J. Kleiboer, dhr. D. Louter, Dhr. P. Droste, Dhr. R. Duzijn, mw. P. ten Hoopen (verslag).

Afwezig met kennisgeving: dhr. I. van Ekeren, mw. H. van Dijk-Ommerring, dhr. G. van Deelen, mw. W. van de Werken, mw. A. Stallaert.

Voordat het overleg wordt geopend, wordt het verslag van het overleg met B&W Barneveld d.d. 21 september 2020 vastgesteld.

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering. Hij meldt dat Wilma Kleiboer Katinka Oldenburger vandaag vervangt.

De voorzitter duidt de situatie naar aanleiding van het besluit van het college van Scherpenzeel om niet deel te nemen aan het open overleg. Het college ontvangt de uitnodigingen voor het open overleg, evenals de agenda en bijbehorende stukken. Als het college op de ontvangen stukken wil reageren, dient zij de uitnodiging voor het betreffende overleg te accepteren en deel te nemen aan het overleg. Schriftelijke reacties worden ter kennisgeving aangenomen. Afgesproken is dat het college van Scherpenzeel alle benodigde informatie voor het open overleg aanlevert.

De heer Markink vult aan dat 8 oktober jl. een raadsbijeenkomst in Scherpenzeel is geweest waarin het college van B&W heeft toegelicht waarom zij niet wil deelnemen aan het open overleg. In die bijeenkomst lag memo voor van het college die onjuiste informatie bevatte. Gelet op het belang van feitelijke en juiste informatie in dit proces heeft GS - via het college - een brief aan de raad gezonden om een aantal onjuistheden in de memo te corrigeren.

Datum

4 november 2020

Zaaknummer

2020-007489

Blad

2 van 5

De heer Van Dijk zegt het bijzonder ongemakkelijk te vinden dat het college van Scherpenzeel niet aan het open overleg deelneemt. Er wordt hier over onderwerpen, zoals duurzaam partnerschap met de gemeente Scherpenzeel, gesproken zonder dat het college hierbij aanwezig is.

De heer Van Daalen meldt dat het college van Scherpenzeel heeft gevraagd om een afzonderlijk overleg met het college van Barneveld. Het college van Barneveld acht het echter niet wenselijk dat er twee trajecten naast elkaar gaan lopen. De heer Van Dijk vult aan dat andere zaken, zoals belastingsamenwerking, alleen in het kader van het open overleg zullen worden besproken.

De voorzitter geeft aan dat ook GS het betreurt dat Scherpenzeel niet aan het overleg wenst deel te nemen. Hij deelt de conclusie dat het onwenselijk is dat er verschillende overlegcircuits ontstaan.

De heer Van Dijk doet namens B&W Barneveld nogmaals een dringend beroep op het college van Scherpenzeel om aan tafel te komen en de belangen van de gemeente Scherpenzeel en haar inwoners te dienen.

2. Brondocument variantenonderzoek

De voorzitter meldt dat het brondocument de inhoudelijke onderlegger vormt voor het participatie- en overlegtraject.

De heer Louter geeft een toelichting. Het brondocument is een groeidocument dat continue aangepast en aangevuld wordt. Het dient uiteindelijk als inhoudelijke basis voor het maken van afwegingen. Het brondocument is een expertmatig opgezet document. Het beschrijft de drie varianten, het bevat een uitwerking van afwegingscriteria en een analyse van de verschillende varianten. De inhoud is gebaseerd op bestaande onderzoeken en documenten. Extra aandacht is besteed aan casestudies over kernenbeleid. De betrokken gemeenten is gevraagd om de eigen gemeentelijke gegevens zo nodig te actualiseren. Aanvullend kunnen verzoeken komen om nog onderwerpen mee te nemen, bijvoorbeeld vanuit de Spiegelgroep of het participatietraject.

De heer Van Steden informeert hoe het document, dat bijzonder omvangrijk is, ingezet wordt voor het participatieproces.

De heer Louter antwoordt dat praatplaten worden gemaakt voor de gesprekken met stakeholders. Daarnaast kunnen geïnteresseerden het document lezen en eventueel suggesties doen. Van de participatiebijeenkomsten worden participatieverslagen opgesteld. Deze vormen samen met het brondocument de output van dit traject.

De voorzitter zegt dat de vraag die nu voorligt, is of het document in deze vorm vrijgegeven kan worden voor gebruik in de participatiefase, met de mogelijkheid van aanvullingen.

De heer Van Dijk meldt dat het brondocument vanochtend in het college is besproken. Uiterlijk maandag 19 oktober zal Barneveld een definitieve reactie geven. De heer Van Dijk geeft nu een eerste reactie op hoofdlijnen:

- Verzoek om het probleem en daarmee de aanleiding tot dit proces duidelijker te schetsen.
- In de schema's staan nu plussen en minnen, voorkeur voor kansen en bedreigingen.
- Variant 2 is niet scherp genoeg beschreven.
- Gegevens op het terrein van financiën en samenwerkingsverbanden zijn niet actueel en compleet

Datum

4 november 2020

Zaaknummer

2020-007489

Blad

3 van 5

- Thema sociaal domein meer in balans brengen.
- Duidelijk maken dat provincie eigenaar is van het document.

De heer Markink geeft aan dat de probleemanalyse zeker helder moet zijn. De vraag is of dit in het brondocument moet of elders.

De heer Markink vraagt hoe het college de variant van duurzame samenwerking ziet.

De heer Van Dijk antwoordt daarbij een stip aan de horizon te zien, namelijk bestuurlijke fusie. Er zit namelijk een beperking aan het aantal samenwerkingen dat een gemeente kan aangaan. Een reeks van samenwerkingen gaat richting een ambtelijke fusie. Dat wil het college niet.

Op de vraag van de voorzitter of differentiatie van partners met betrekking tot het takenpakket ook verantwoord wordt gevonden, geeft de heer Louter aan dat dit een subvariant moet zijn binnen de variant zelfstandigheid. Hij zegt dat als voor duurzaam partnerschap wordt gekozen, gekozen wordt voor een mogelijke toekomst samen. Een eventuele fusie met Veenendaal of Ede kan niet omdat de gemeenten niet aan elkaar grenzen.

De heer Van Steden ziet in het brondocument graag een duidelijke definitie van de verschillen tussen de varianten.

De heer Van Dijk stelt dat werken met een preferred supplier anders is dan duurzaam partnerschap. De stip op de horizon van duurzame samenwerking is voor Barneveld een bestuurlijke fusie.

De heer Van Steden zegt dat Barneveld niet onwillig is wat betreft samenwerkingen maar dat naarmate er meer beleid bij de uitvoering komt kijken, dit lastiger wordt. In dat geval is - wat het college betreft - een bestuurlijke fusie nodig.

De heer Van Dijk geeft aan dat samenwerkingen uitvoeringstaken dienen te betreffen. Zodra het ook om beleid gaat, is intergemeentelijk overleg nodig en dreigen er twee kapiteins op het schip te komen. Dat wil Barneveld niet.

De heer Van Steden zegt dat, zoals hiervoor al gemeld, zij Scherpenzeel hebben gezegd dat thema's voor samenwerking in het open overleg besproken moeten worden.

De heer Louter stelt dat het belangrijk is om in het brondocument de varianten zo exact mogelijk te beschrijven en zal hetgeen zojuist is besproken, verwerken. Naar aanleiding van een opmerking van de heer Van Daalen zal nog nader gekeken worden naar de tekst over de OZB. Hierin zullen gegevens uit de begroting van beide gemeenten verwerkt worden.

De heer Berends concludeert:

- Dat gezien wordt waar de probleemanalyse zijn beslag krijgt.
- de variant duurzaam partnerschap en het begrip preferred supplier nog nader zullen worden beschreven.
- Barneveld op korte termijn de financiële gegevens aanlevert en
- In het brondocument duidelijk zal worden aangegeven dat het van de provincie komt.

3. Participatie

De voorzitter concludeert dat de participatie, vanwege de Covid-19, onder bijzondere omstandigheden zal plaatsvinden. Donderdag a.s. gaan we van start, onder strikte voorwaarden van de RIVM-richtlijnen.

De heer Duzijn geeft een toelichting op het participatieproces. Het proces bestaat uit verschillende bijeenkomsten, zoals:

- Onverwachte ontmoetingen
- Individuele gesprekken met belangengroepen
- Keukentafelgesprekken waarop ingetekend kan worden. De data staan op de website
- Themabijeenkomsten waarop ingetekend kan worden. Het kernenbeleid maakt onderdeel uit van het thema Identiteit en zeggenschap. Er worden factsheets gemaakt. Mensen worden uitgenodigd zelf zoveel mogelijk input te leveren.
- Dorpsgesprekken Barneveld. Overigens staan de themabijeenkomsten ook open voor de inwoners uit Barneveld.
- Een bestuurlijke consultatie met buurgemeenten en de provincie Utrecht.

Gelet op de situatie worden de fysieke bijeenkomsten waarschijnlijk omgezet in digitale bijeenkomsten.

De heer Van Dijk vraagt zich af of men ook via de website kan reageren? Hij stelt voor hiervoor prikkelende stellingen te plaatsen bij de verschillende thema's.

De heer Duzijn antwoordt dat uit het brondocument per thema zgn. kerndocumenten mét stellingen gedestilleerd worden, die op website worden geplaatst. Hierop kan gereageerd worden.

De heer Droste voegt toe dat ook een facebookcampagne met filmpje en een link naar de site Kijkopscherpenzeel.nl wordt gelanceerd.

De heer Van Dijk vraagt zich af hoe de Barneveldse inwoners geïnteresseerd worden? Wat wordt precies aan hen voorgelegd? Volgens hem is het voor de Barnevelders de vraag of men bereid is om goed noaberschap te tonen. En of er sprake kan zijn van een win-win situatie.

De heer Duzijn zegt deze opmerkingen mee te nemen bij de uitwerking van de bijeenkomsten. Hij meldt verder dat op 17 november a.s. een bijpraatsessie met de gemeenteraad van Barneveld gepland staat.

Volgens de heer Van Steden moet het meer zijn dan een bijpraatsessie. De raad is immers een representant.

De heer Van Daalen vult aan dat het onderwerp ook geagendeerd staat voor de commissievergadering van eind oktober.

4. Vervolgafspraken

De volgende bestuurlijke overleggen worden gepland in de weken 45, 47 en 49. Voor de optie van het Bestuurlijk Overleg op 17 november volgt nog een nieuwe datum.

5. Rondvraag en sluiting

De heer Markink meldt dat Statenvragen van Forum voor Democratie zijn ontvangen.

De heer Louter zegt dat de Spiegelgroep bestaat uit:

- Michiel de Vries, bestuurskundige Radboud Universiteit. Hij is aangedragen door het college van Scherpenzeel.
- Peter Schalk, fractievoorzitter SGP in de Eerste Kamer
- Jan Fransen, lid van de Raad van State en onder meer voormalig commissaris van de Koning provincie Zuid-Holland
- Willibrord van Beek, voormalig commissaris van de Koning provincie Utrecht.

De heer Van Dijk informeert hoe het onderzoek van de heer Frissen zich verhoudt tot het open overleg.

De voorzitter antwoordt dat dat onderzoek de bestuurscrisis in Scherpenzeel betreft en op zich los staat van de bijeenkomsten in het kader van het open overleg. De resultaten van het onderzoek worden eind november verwacht.

De heer Markink vertelt dat de commissie Rechtsbescherming zich buigt over de vraag of het bezwaar van het college van Scherpenzeel ontvankelijk is. De uitkomst wordt binnenkort verwacht.

Tot slot onthullen de voorzitter en de heer Markink het stoepbord dat gebruikt gaat worden tijdens het participatieproces.

De voorzitter sluit onder dankzegging de vergadering.

Verslag

Datum

11 november 2020

Zaaknummer

2020-007489

Blad

1 van 2

Onderwerp

Bestuurlijk overleg bestuurskracht Scherpenzeel 3 november 2020
(vastgesteld verslag)

Aan**Van**

-

Kopie aanAanwezig

Gemeente Barneveld: dhr. A. van Dijk, dhr. H. van Daalen en dhr. E. van Steden.
Provincie Gelderland: dhr. J. Berends (voorzitter), dhr. J. Markink, dhr. D. Louter, dhr. P. Droste,
dhr. R. Duzijn (verslag) en mw. K. Oldenburger.

Afwezig met kennisgeving

Gemeente Scherpenzeel: dhr. I. van Ekeren, mw. H. van Dijk-Ommerring, dhr. G. van Deelen,
mw. W. van de Werken en mw. A. Stallaert.

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 18.30 uur.

2. Concept verslag overleg 13 oktober 2020

Het verslag wordt met een paar tekstuele wijzigingen vastgesteld.

3. Stand van zaken participatie

De provincie geeft een toelichting op het participatieproces. Verteld wordt hoe het proces is ingericht, door hoeveel unieke bezoekers de website kijkopscherpenzeel.nl is bezocht en de reacties die dit heeft opgeleverd. Ook wordt gesproken over de campagne die op Facebook is gestart.

Vanuit Barneveld worden enkele suggesties aangedragen t.b.v. het verdere proces.

Tot slot meldt de provincie dat zowel in keukentafelgesprekken als themabijeenkomsten inwoners met een andere opvatting dan zelfstandigheid, vertellen door tegenstanders van het open overleg onder druk te worden gezet of zelfs geïntimideerd worden. Er zijn ook inwoners die zich met deze signalen rechtstreeks bij de commissaris hebben gemeld.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

 provincie
Gelderland

4. Terugkoppeling constituerend beraad Spiegelgroep

De provincie licht toe dat de Spiegelgroep de opdracht heeft gekregen om het karakter van het open overleg te bewaken en de provincie, als regisseur, t.a.v. het proces te spiegelen. De Spiegelgroep heeft aangegeven met de colleges en raden van zowel Scherpenzeel als Barneveld in gesprek te willen. Ook wordt gedeeld dat de Spiegelgroep enige reflecties heeft gegeven op het participatieproces.

5. Vooruitblik bijeenkomsten raden Scherpenzeel en Barneveld

Barneveld geeft een schets van de raadsbijeenkomst die op 27 oktober a.s. heeft plaatsgevonden. Er was brede steun voor het standpunt van het college om aan het open overleg deel te nemen en op deze wijze de belangen van Barneveld te behartigen.

Daarnaast wordt gesproken over de bijeenkomst in het kader van het open overleg met de raad van Barneveld. Dit overleg vindt plaats op 17 november a.s. Het programma van de bijeenkomst wordt op hoofdlijnen doorgenomen. In verband met de Coronamaatregelen wordt het een digitale sessie.

De provincie meldt dat ook contact wordt opgenomen met de griffie van Scherpenzeel om de wensen ten aanzien van de bijeenkomst met de Scherpenzeelse raadsleden te vernemen. Deze bijeenkomst staat gepland op 26 november a.s.

6. Variantenonderzoek

Provincie licht de stand van zaken toe en geeft aan dat in een latere fase de cijfers worden aangevuld (na validatie). Hierbij wordt – bij de variant zelfstandigheid - ook ingegaan op de begroting(en) in het licht van de Kadernota.

Barneveld geeft aan dat het lastig zal worden over de eerste 2 varianten te spreken nu Scherpenzeel niet aan tafel zit.

Verder wijst Barneveld erop dat het college van Scherpenzeel - in haar reactie op het concept brondocument bij de variant fusie met Barneveld - afstand neemt van het voorstel voor een lichte samenvoeging. Dit sluit niet aan bij hetgeen het college eerder heeft aangegeven. Barneveld verzoekt de provincie dit in verslagen na te gaan en te bespreken.

Provincie zegt toe dit uit te zoeken.

7. Rondvraag en sluiting

- Barneveld vraagt of het college het verslag van 13 oktober jl. en het brondocument naar de raad mag sturen. Provincie gaat hier mee akkoord en zal het definitieve verslag z.s.m. toezenden;
- Provincie memoreert de komende consultatieronde bij de gemeenten Woudenberg, Renswoude, Veenendaal, Ede, de regio Food Valley en de provincie Utrecht. Het doel van deze gesprekken is om – via bevestiging en mogelijk nadere inkleuring van de conclusies uit de verkenning van voorjaar 2020 - de varianten zo helder en actueel mogelijk te beschrijven.
- Barneveld geeft een toelichting op de rol die zij heeft in het dossier belastingsamenwerking met Scherpenzeel.

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.

Verslag

Datum

24 november 2020

Zaaknummer

2020-007489

Blad

1 van 2

Onderwerp

Bestuurlijk overleg bestuurskracht Scherpenzeel 19 november 2020
(vastgesteld verslag)

Aan**Van**

-

Kopie aanAanwezig

Afvaardiging gemeente Barneveld: dhr. A. van Dijk, dhr. H. van Daalen en dhr. E. van Steden.
Afvaardiging provincie Gelderland: dhr. J. Berends (voorzitter), dhr. J. Markink en mw. K. Oldenburger
Projectteam: dhr. D. Louter, dhr. P. Droste en dhr. R. Duzijn (verslag).

Afwezig met kennisgeving

Afvaardiging gemeente Scherpenzeel

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur.

2. Concept verslag overleg 3 november 2020

Het verslag wordt met enkele tekstuele wijzigingen vastgesteld.

3. Stand van zaken participatie

De provincie geeft een toelichting op de tussenresultaten uit het participatieproces. Kort wordt ingegaan op de keukentafelgesprekken, de themabijeenkomsten en de stellingen op de website. Door de betrokkenen worden de volgende kernissues naar voren gebracht: publieke voorzieningen, karakter van het dorp in het groen, identiteit en financiële situatie/betaalbaarheid op de lange termijn. De provincie schetst het vervolgproces; een peiling door Kieskompas maakt daar onderdeel van uit. Het geheel aan resultaten wordt verwerkt in het participatieverslag.

Het bestuurlijk overleg heeft kennis genomen van de voortgang.

4. Stand van zaken variantenonderzoek

De provincie geeft een toelichting op het variantenonderzoek. Op eerder verzoek van Barneveld wordt nog gewerkt aan een zgn. voorzieningenscan. Vanuit de visie dat het bestuurlijk construct dient aan te sluiten

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

 provincie
Gelderland

Datum

24 november 2020

Zaaknummer

2020-007489

Blad

2 van 2

bij wat voor burgers het belangrijkste is voor een duurzame toekomst, zullen de kernissues zoals genoemd bij het agendapunt participatie een essentieel onderdeel vormen van de variantenafweging. Ter voorbereiding op deze afweging zal een redeneerlijn worden opgesteld, die in het eerstvolgende bestuurlijk overleg zal worden geagendeerd.

Barneveld vraagt nog wat tijd om evt. specifieke onderwerpen voor Barneveld in te brengen voor de beoordelingsmatrix. De provincie stemt daarmee in. Ook stelt Barneveld voor om de lange termijn financiering een plek te geven in de afweging en de mate waarin het lokaal bestuur zal kunnen voldoen aan de eisen en ontwikkelingen die op de gemeente afkomen. Volgens de provincie hebben deze aspecten een plaats in de analyse.

Tot slot gaat de provincie in op de herindelingsscan en het herindelingsontwerp. Deze 2 producten, die van toepassing zijn als gekozen wordt voor variant 3 (fusie) en parallel aan het variantenonderzoek worden opgesteld, zijn in concept gereed. Barneveld vraagt of men ambtelijk inzage kan krijgen in deze concepten om eventuele passages over de gemeente feitelijk te kunnen toetsen. De provincie stemt hiermee in.

5. Terugblik bijeenkomst raad Barneveld, PS en spiegelgroep

Gezamenlijk wordt kort teruggeblikt op de bijpraatsessie van Jan Markink met de raadsleden van Barneveld. Goed dat de raadsleden zijn bijgepraat.

Jan Markink geeft aan een goede beeldvormende bijeenkomst te hebben gehad met PS. Hij beantwoordde enkele vragen op het gebied van financiën, de peiling door Kieskompas, de variant duurzaam partnerschap en de rol van de spiegelgroep.

Barneveld geeft tot slot een impressie van de bijeenkomst van het college met de spiegelgroep, waarbij o.m. is gesproken over de positionering van Barneveld in relatie tot Scherpenzeel.

6. Rondvraag en sluiting

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.

Verslag

Datum

15 december 2020

Zaaknummer

2020-007489

Blad

1 van 6

Onderwerp

Bestuurlijk overleg bestuurskracht Scherpenzeel 1 en 8 december 2020
(vastgesteld verslag)

Aan**Van**

-

Kopie aanAanwezig 1 december

Afvaardiging gemeente Barneveld: dhr. A. van Dijk, dhr. H. van Daalen en dhr. E. van Steden.

Afvaardiging gemeente Scherpenzeel: dhr. G. Van Deelen, mw. W. van de Werken

Afvaardiging provincie Gelderland: dhr. J. Berends (voorzitter), dhr. J. Markink en mw. K. Oldenburger

Projectteam: dhr. D. Louter, dhr. P. Droste en dhr. R. Duzijn.

Aanwezig 8 december

Afvaardiging gemeente Barneveld: dhr. A. van Dijk, dhr. H. van Daalen en dhr. E. van Steden.

Afvaardiging gemeente Scherpenzeel: mw. H. van Dijk, Dhr. I. van Ekeren, dhr. G. Van Deelen, mw. W. van de Werken

Afvaardiging provincie Gelderland: dhr. J. Berends (voorzitter), dhr. J. Markink en mw. K. Oldenburger

Projectteam: dhr. D. Louter (verslag), dhr. P. Droste

Afwezig met kennisgeving: dhr. R. Duzijn

1 december

De voorzitter opent de vergadering om 17.30 en voegt een agendapunt o toe vanwege de aanwezigheid van Scherpenzeel. Hij heet de delegatie van Scherpenzeel welkom en geeft hen de gelegenheid te motiveren waarom men aan tafel komt.

Door de delegatie van Scherpenzeel wordt een verklaring voorgelezen en een positionpaper overhandigd (zie bijlagen 1 en 2). B&W Scherpenzeel herhaalt de eerdere bezwaren tegen de start van het open overleg en de werkwijze in het plan van aanpak. De delegatie zit daarom aan tafel met een strikt mandaat.

Door de provincie wordt gevraagd naar een toelichting op het beperkte mandaat waarmee Scherpenzeel aan tafel zit. Scherpenzeel geeft aan dat men een open gesprek wil aangaan over het model zelfstandigheid en mogelijke optimalisatie daarvan, waarbij gesproken kan worden over een preferred supplier. Men geeft erbij aan dat van de Spiegelgroep en van Barneveld de suggestie is gekomen om aan te schuiven in het overleg.

Datum

15 december 2020

Zaaknummer

2020-007489

Blad

2 van 6

Door de provincie worden de in het Bestuurlijk Overleg vastgelegde spelregels voor het overleg aangehaald en uitgereikt (zie bijlage 3). De provincie benadrukt dat het bestuurlijk overleg plaatsvindt in het kader van het open overleg, waarbij 3 varianten gelijkwaardig worden besproken, e.e.a. op basis van de brief van de minister van BZK.

Door de delegatie van Barneveld wordt aangegeven dat de spelregels er in essentie op neerkomen dat alle partijen over hun schaduw heen zouden moeten stappen om het open overleg betekenisvol te laten zijn. Verder stelt Barneveld dat in het open overleg wordt nagedacht over 3 varianten, de provincie neemt een besluit. De provincie onderstreept dat van vooringenomenheid geen sprake is: de 3 varianten worden gelijkwaardig onderzocht.

De delegatie van Scherpenzeel herhaalt dat zij vanwege het strikte mandaat aan de overlegtafel alleen een bijdrage levert aan de variant zelfstandigheid en de mogelijke optimalisatie daarvan en geeft erbij aan te zoeken naar verbinding. Aangegeven wordt dat er zo nodig vanuit het college schriftelijk gereageerd kan worden op stukken.

De voorzitter concludeert dat de delegatie van Scherpenzeel geen mandaat heeft om volledig mee te praten over alle 3 de varianten, hetgeen juist onderwerp is van dit bestuurlijk overleg. Hij benadrukt dat alle stukken in dit overleg worden besproken, alleen schriftelijk reageren is niet aan de orde.

Vanuit de delegatie van Scherpenzeel wordt aangegeven dat het aan de overlegtafel is om te beoordelen of Scherpenzeel met het beperkte mandaat aan tafel kan blijven en of dit past binnen de spelregels. De voorzitter verzoekt de delegatie van Scherpenzeel om in te stemmen met de spelregels. Wethouder van Deelen geeft aan dat daarvoor nader beraad nodig is. De delegatie van Scherpenzeel vertrekt.

Na het vertrek van de delegatie van Scherpenzeel wordt vanuit de delegatie van Barneveld een procedurevoorstel gedaan om de vergadering een week te verdagen en hierdoor aan Scherpenzeel de gelegenheid te bieden na hun beraad opnieuw aan tafel te komen. De voorzitter stemt in met dit verzoek en schorst de vergadering tot 8 december.

Vervolg 8 december

De vergadering wordt op 8 december om 18.30 uur heropend en de voorzitter stelt voor om voorafgaand aan de bespreking van de agenda agendapunt “nul” te vervolgen en wederom te bespreken vanuit welk mandaat en intentie partijen aan tafel zitten. Hij memoreert dat in het overleg op 1 december jl. de delegatie van Scherpenzeel zich niet gemandateerd achtte om aan de bespreking deel te nemen over alle in dit open overleg aan de orde zijnde varianten voor versterking van de bestuurskracht van Scherpenzeel, en aangaf in eigen kring dit mandaat te willen bespreken, voordat tot eventueel verder overleg overgegaan kon worden van hun zijde.

De voorzitter geeft aan dat tussentijds contact is geweest tussen hem en de delegatie van Scherpenzeel over de uitgangspunten voor (verdere) deelname van de delegatie van Scherpenzeel aan het open overleg. Deze zijn:

- De door de delegatie van Scherpenzeel naar voren gebrachte verklaring is uitgangspunt voor de deelname aan de vergadering van deze delegatie, waarbij de delegatie aanwezig is bij de gehele bespreking, en uitgenodigd (doch niet uitgedaagd) zal worden om een reactie te geven op alle varianten. Naar eigen inzicht kan al dan niet worden gereageerd op de andere varianten
- De in de vorige vergadering ter tafel gebracht spelregels voor het open overleg worden door alle deelnemers gerespecteerd.
- De delegatie van Scherpenzeel bestaat uit (maximaal) 3 woordvoerders.

Datum

15 december 2020

Zaaknummer

2020-007489

Blad

3 van 6

Door de delegatie van Scherpenzeel wordt aangegeven dat ingestemd wordt met deze uitgangspunten. Door hen wordt gevraagd hoe om te gaan met schriftelijke inbreng van stukken. Door de voorzitter wordt aangegeven dat het mondeling bestuurlijk overleg centraal staat; dat kan eventueel geïllustreerd of onderbouwd worden met documenten, doch dat er geen aparte schriftelijke discussie buiten de vergadering wordt gevoerd tussen partijen. Hiermee wordt door alle aanwezigen ingestemd.

Hierna stelt de voorzitter voor de beraadslagingen conform de oorspronkelijke agenda van het Bestuurlijk Overleg van 1 december te doen. Hiermee wordt ingestemd door de vergadering.

1. Opening en mededelingen

Door Scherpenzeel wordt een toelichting gegeven op de beslissing om aan dit bestuurlijk overleg te willen deelnemen. B&W Scherpenzeel vinden het de hoogste tijd dat GS conclusies trekt. Er is de afgelopen jaren (zeker ook door Scherpenzeel) veel huiswerk gedaan; veel rapporten gemaakt, veel gepeild en dialoog gevoerd. B&W Scherpenzeel heeft mede op grond daarvan veel kanttekeningen bij proces en inhoud van het open overleg, waaronder het participatie-aspect. Ook is B&W van mening dat nog niet duidelijk gemaakt is van de zijde van GS – na herhaalde verzoeken daarom - waarom deze procedure noodzakelijk is. B&W Scherpenzeel heeft behoefte aan rust en duidelijkheid in dit dossier, in het belang van de inwoners en dringt daarom nogmaals aan op het zo spoedig mogelijk stoppen van dit proces. Daarbij wordt ook verwezen naar de aanbevelingen uit het recente rapport-Frissen. B&W wil dit overleg benutten om, gebruikmakend van eigen analyses, haar voorkeuren uit te spreken en te onderbouwen. B&W acht het van belang dat haar standpunten op tafel komen, kunnen worden toegelicht en in dit traject ook kunnen worden vastgelegd met het oog op mogelijke vervolgprocedures.

Door de provincie wordt in reactie hierop aangegeven dat over de gestelde waaromvraag bij de (voorlopige) standpuntbepaling naar aanleiding van de besluitvorming in Scherpenzeel over de Kadernota (juni, resp. juli 2020) uitvoerige onderbouwing is gegeven. Het staat B&W Scherpenzeel uiteraard vrij om het met die onderbouwing oneens te zijn, doch die is zeker wel gegeven. Daarnaast wordt verder voor nu verwezen.

Tevens geeft de provincie aan dat GS zeker met een reactie op het rapport Frissen zullen komen, nadat ook de raad van Scherpenzeel de gelegenheid heeft gehad om een standpunt hierover te formuleren. Dit lopende proces van open overleg zal conform de eerdere besluitvorming worden voortgezet. Dit betekent dat op 15/12 het laatste Bestuurlijk Overleg is gepland en dat op 12 januari GS haar standpunt zal bepalen naar aanleiding van de resultaten van het open overleg.

Barneveld vraagt om een toelichting op het “stoppen van dit proces” en wat dit in de ogen van B&W Scherpenzeel betekent. Vanuit de delegatie van Scherpenzeel wordt aangegeven dat dit wat hen betreft betekent dat zij – buiten het in hun ogen oneigenlijke verband van het Arhi-proces – met buurgemeenten kan overleggen om een constructieve samenwerkingsrelatie op te bouwen. Daar is veel behoefte aan bij Scherpenzeel.

De voorzitter constateert dat kennis genomen wordt van de bij dit agendapunt gegeven opvattingen en de overwegingen van B&W Scherpenzeel en dat over het punt van de onderbouwing van de “waarom”-vraag sprake is van een verschil van opvatting, waar voor dit moment kennis van wordt genomen (“agree to disagree”).

2. Verslag bestuurlijk overleg 19 november

Het verslag wordt zonder wijzigingen en verdere bespreking conform vastgesteld.

3. Participatie

Door de provincie wordt een korte toelichting gegeven op de bijgeleverde documenten en op het lopende traject met Kieskompas, zoals op de agenda vermeld.

Scherpenzeel plaatst een aantal kanttekeningen gemaakt bij het proces van participatie, de verslaglegging daarvan en het traject met Kieskompas. Deze worden samengevat worden in de volgende hoofdpunten:

- B&W Scherpenzeel ziet niet de meerwaarde van deze participatie ten opzichte van eerdere door de gemeente reeds uitgevoerde participatie- en peilingtrajecten.
- B&W Scherpenzeel meent dat met de beperkte deelname aan de participatie-activiteiten geen sprake kan zijn van representativiteit van de uitkomsten.
- B&W Scherpenzeel heeft zorgen, naar aanleiding van geluiden van deelnemers (o.a. Burgerinitiatief) over inhoudelijke sturing in de discussies en de verslaglegging van de participatiegesprekken.
- B&W Scherpenzeel is verbolgen over uitlatingen inzake mogelijke intimidaties van voorstanders van fusie, zoals door GS naar buiten gebracht. B&W neemt dit overigens zeer serieus en heeft hiervoor een vertrouwenspersoon aangesteld.
- B&W Scherpenzeel vraagt zich af of met de vraagstelling in het Kieskompas inwoners wel voldoende serieus worden genomen, of het niet een “doolhof” van vragen is en hoe de uitkomst meegenomen wordt bij de afweging van de varianten.
- B&W Scherpenzeel mist nog scherpste en evenwicht in de onderliggende documenten ten aanzien van voorzieningen en financiën.

De provincie geeft een toelichting op het karakter en doelstelling van het participatieproces. Het gaat niet om het peilen van draagvlak voor een of meer varianten. Het gaat om het inventariseren, expliciteren, ordenen en prioriteren van verwachtingen en belangen van inwoners die bij de afweging van varianten gewogen moeten worden. Vanuit die doelstelling biedt de gekozen methodiek een valide representativiteit naar verwachting, juist door de toepassing van de methodiek van Kieskompas.

Barneveld wijst op de specifieke methodologie die ten grondslag ligt aan de werkwijze van Kieskompas en waar de vraagstelling op gebaseerd is. Dit is wat Barneveld betreft een goed gevalideerde methode. Barneveld onderschrijft het belang van actuele en evenwichtige gegevens in de onderliggende documenten.

De provincie geeft aan dat in de onderliggende documenten gewerkt zal worden met zo compleet en actueel mogelijk bronmateriaal en dat deze documenten voortdurend daarop worden aangepast. Ook wordt aangegeven dat de resultaten van Kieskompas, wanneer beschikbaar, zullen worden betrokken bij de verdere oordeels- en besluitvorming.

Scherpenzeel geeft aan dat er ongenoegen bestaat over het feit dat in het openbaar – naar de mening van Scherpenzeel onterecht - een relatie wordt gelegd tussen de woningbouwinzet voor de komende jaren en de financiële positie van de gemeente. Scherpenzeel bouwt voor de woningbouwbehoefte en niet ter dekking van gaten in de begroting of uitbreiding van ambtelijke capaciteit, zo wordt betoogd.

De voorzitter stelt vast dat de participatieverslagen en de voortgang van het traject met Kieskompas hiermee besproken zijn en dat de vergadering daar kennis van neemt.

4. Variantenonderzoek

De provincie geeft aan de hand van enkele sheets een toelichting op de voor de vergadering aangeleverde “gespreksnotitie/redeneerlijn” en de “eerste aanzet tot een beschouwing van de varianten”.

Barneveld vraagt naar aanleiding van de redeneerlijn of wel voldoende rekening is gehouden met het belang van relationele en gedragsaspecten in het kiezen voor en verder uitwerken van varianten van samenwerking

Datum

15 december 2020

Zaaknummer

2020-007489

Blad

5 van 6

en/of samenvoeging van gemeenten. De vergadering onderschrijft het belang hiervan en wil dit graag meegewogen zien bij de verschillende varianten.

Naar aanleiding van de beschouwing over de varianten wordt door Scherpenzeel aangegeven dat variant 2 (duurzame samenwerking Scherpenzeel – Barneveld) gezien wordt als een uitdagende en interessante optie, doch dat hierbij dan geen “stip op de horizon i.c. bestuurlijke fusie” zou moeten worden bepaald. Zo geclausuleerd zou dit voor Scherpenzeel de meest kansrijke optie zijn.

Door Barneveld wordt aangegeven dat voor het alleen al kunnen verkennen van een dergelijke optie het allereerst nodig is dat in de relatie tussen Barneveld en Scherpenzeel een verbetering en verheldering optreedt. Er is in het recente verleden het nodige gezegd en gebeurd in die relatie dat nog in de weg zit om tot een inhoudelijke discussie over een dergelijke variant te kunnen komen. De vertrouwensrelatie is daardoor behoorlijk geschaad.

Scherpenzeel erkent dat er eerst “kou uit de lucht” moet zijn in de relatie en dat men bereid is om daar stappen in de zetten.

De provincie vraagt hoe beide partijen aankijken tegen het aspect “stip op de horizon” in deze variant 2. Barneveld geeft aan dat zij de meest vergaande vormen van ambtelijke samenwerking (i.c. ambtelijke fusie) alleen denkbaar achten indien dat in het perspectief van een bestuurlijke fusie wordt vormgegeven. Bij minder vergaande samenwerkingsvormen is een bestuurlijke fusie als eindpunt niet een sine qua non voor Barneveld; wel dienen partijen zich te realiseren dat samenwerking een voorsorteren is op mogelijk verdergaande samenwerking en samenvoeging in de toekomst. Aangegeven wordt dat uit de praktijk blijkt dat de kwaliteit van de samenwerking en de relatie het eindperspectief beïnvloeden; in het algemeen zal bij een slechte samenwerking/relatie er eerder behoefte zijn aan bestuurlijke fusie dan bij een goed verlopende samenwerking in een goede relatie.

Scherpenzeel geeft aan dat er op dit moment zeker geen voorkeur bestaat voor ambtelijke fusie of het worden van een regiegemeente. Het gaat wat Scherpenzeel betreft in de samenwerking om een pragmatische aanpak van samenwerking met mogelijkheid tot uitbreiding wanneer daar behoefte aan is en in het vertrouwen dat telkens in goed overleg afspraken over mogelijk verdere ontwikkeling in de samenwerking kunnen worden gemaakt.

De provincie vraagt aan Scherpenzeel of zij de samenwerking zouden willen inrichten vergelijkbaar met de samenwerking tussen Renswoude en Veenendaal. Scherpenzeel reageert dat zij niet meteen een oordeel heeft over de technische invulling van dat model, maar dat zij waarnemen dat die samenwerking vanuit een open en constructieve relatie wordt vormgegeven en dat die zich op een natuurlijke en organische manier ontwikkelt. Dat spreekt de delegatie van Scherpenzeel aan. Daarbij wordt aangegeven dat er – wellicht wat moeilijk zichtbaar – in Scherpenzeel een grote genegenheid is richting Barneveld als mogelijke samenwerkingspartner. Het type samenwerking zoals tussen Renswoude en Veenendaal zou “naar de geest” daarom passend kunnen zijn vanuit het perspectief van Scherpenzeel.

Vanuit de delegatie van Barneveld wordt gevraagd hoe Scherpenzeel aankijkt tegen meerdere samenwerkingspartners en het waargenomen “shopgedrag”. Scherpenzeel geeft aan in principe bereid te zijn om te kiezen voor een exclusieve samenwerkingsrelatie met Barneveld.

Door Barneveld wordt nogmaals gewezen op het belang van het werken aan de onderlinge relatie voordat een inhoudelijke discussie over vormen of constructies van samenwerking kan worden aangegaan. En dat dit onder regie van de provincie dient te gebeuren. Dus nu geen afzonderlijke “mediation-gesprekken tussen Scherpenzeel en Barneveld” buiten het open overleg om.

Datum
15 december 2020

Zaaknummer
2020-007489

Blad
6 van 6

Door de provincie wordt geconstateerd dat het lijkt alsof een invulling van variant 2 zoals besproken de mogelijkheid in zich zou bergen dat gemeenten hierop elkaar vinden. Er zijn dan nog wel de nodige randvoorwaarden in te vullen op het gebied van relatie en inhoud. Barneveld geeft aan dat zij het te vroeg achten om nu al conclusies te verbinden aan de beschouwingen in dit overleg. De delegatie van Barneveld is wel bereid om in het College van B&W te overleggen of er draagvlak is om deze optie verder te verkennen en wat daar voor nodig is. Barneveld komt daar in een volgend overleg op terug. Indien er daarbij sprake zou zijn van vervolgesprekken, ziet Barneveld in alle gevallen hier een blijvende regierol van de Provincie in.

Naar aanleiding van de beschouwing over variant 3 (bestuurlijke fusie) wordt door Scherpenzeel gewezen op het belang van een proces van onderop als randvoorwaarde voor deze variant; de eerder door Scherpenzeel vastgestelde en benutte Argumentenkaart wordt ingebracht als basis voor hun overwegingen bij deze variant. Vanuit Barneveld wordt nog een nadere explicatie/illustratie gevraagd over situaties waarin gemeenten niet vrijwillig tot fusie hebben besloten. Door de provincie worden enige casussen hiervan benoemd. Daarbij wordt ook verwezen naar de wettelijke verplichting voor gemeentebesturen om een herindeling goed voor te bereiden.

De voorzitter concludeert dat de gegeven beschouwingen in het volgende overleg van 15 december desgewenst kunnen worden voortgezet en sluit dit agendapunt af.

5. Afspraken communicatie

Gesproken wordt over het belang om transparant te zijn over wat vandaag besproken is en tegelijk de prudentie te betrachten om de afwegingen in de verschillende kringen niet nodeloos te belasten en verschillen uit te vergroten. Afgesproken wordt dat door de woordvoerder van de Provincie een korte algemene verklaring over dit overleg in concept zal worden opgesteld die, na gezamenlijke vaststelling, uitgangspunt is voor de communicatie op korte termijn. Op 15 december kunnen dan vervolgafspraken worden gemaakt.

6. Rondvraag, sluiting

Van de zijde van Scherpenzeel wordt nog aangegeven dat er behoefte is aan duidelijkheid waarom er vanuit de optiek van Barneveld sprake zou moeten zijn van een zogenaamde lichte samenvoeging bij variant 3. Door Barneveld wordt verwezen naar enkele hierover gevoerde overleggen en ambtelijke afstemmingen in het verleden.

De voorzitter sluit om 20.40 uur de vergadering.

Bijlagen (alle uitgereikt op 1 december):

- 1. Verklaring Scherpenzeel*
- 2. Positionpaper Scherpenzeel*
- 3. Spelregels*

Verklaring ten behoeve van Bestuurlijk Overleg 1 december 2020

Vandaag heeft het College van B&W van Scherpenzeel gesproken over de Scherpenzeelse inbreng in het Open Overleg. Naar aanleiding van de voorliggende vergaderstukken is besloten wethouder Gerard van Deelen, als portefeuillehouder Bedrijfsvoering verantwoordelijk voor ambtelijke samenwerking, samen met de gemeentesecretaris, af te vaardigen naar het Bestuurlijk Overleg van hedenavond.

Doel van deze afvaardiging is het voortzetten van de besprekingen over duurzame samenwerking met een sterke preferred partner.

Wethouder Van Deelen heeft hiertoe een strikt mandaat meegekregen van het college.

Onze overwegingen

Alhoewel onze bezwaren tegen de lopende procedure onverminderd zijn hadden wij drie redenen toetreding tot het lopende Open Overleg te overwegen:

1. De Minister en de door GS ingestelde Spiegelgroep adviseren ons, om onze bezwaren tegen het starten van het Open Overleg, in het overleg zelf aan de orde te stellen. Alhoewel dit ons onlogisch voorkomt (de vraag waarom regieneming gerechtvaardigd is dient gesteld te worden voorafgaand aan, niet gedurende de rit) was dit dat voor ons een punt van overweging: we kunnen nergens anders terecht met onze bezwaren.
2. We willen laten zien dat we niet alleen maar 'tegen' zijn, maar echt uit zijn op constructieve samenwerking met onze burens.
3. Het college van Barneveld heeft ons nadrukkelijk gevraagd om de lopende gesprekken over uitbreiding van onze bestaande ambtelijke samenwerking voort te zetten binnen de kaders van het Open Overleg.

Scherpenzeel wil de in gang gezette bestuurskrachtversterking in zijn geheel uitvoeren. Onder meer op het gebied van belastingen heft de noodgedwongen tijdelijke externe inhuur onze kwetsbaarheid niet afdoende op. Wij vinden het onwenselijk om deze situatie lang te laten voortduren en zoeken op korte termijn een structurele oplossing.

Constatering: Onze inbreng heeft tot niets geleid

De (vertrouwelijke) vergaderstukken, die wij gisteren aan het begin van de avond ontvingen (de eerste concrete resultaten van het Open Overleg), versterken ons beeld dat met al onze inbreng, feitelijke onderbouwing en externe rapporten, die we het afgelopen jaar hebben aangeleverd, helemaal niets wordt gedaan. Telkens wijzen we GS op dezelfde feitelijke onjuistheden in hun stukken en uitsprakenⁱ, maar dit heeft geen verandering teweeg gebracht in de analyse.

Ook een objectieve vergelijking van de scenario's ligt er nog altijd niet.

Daarbij blijkt de provincie geen oog te hebben voor de meerwaarde van een zelfstandige gemeente voor onze inwoners: een hoger voorzieningenniveau (met duurzaam toekomstperspectief voor De Breehoek), de nabijheid van bestuur & dienstverlening, een eigen stem in regio, lokaal maatwerk, en onverdeelde focus op Scherpenzeel.

Impasse

Op basis van de voorliggende stukken kunnen wij niet anders dan concluderen dat de voorkeur van de provincie al is bepaald. Wij vinden dit niet van openheid getuigen en kunnen en willen daar niet in mee gaanⁱⁱ.

Als in de variant 'duurzaam partnerschap' (die overigens in hoofdlijnen precies is wat wij voor ogen hebben met onze samenwerkingsstrategie: 1 preferred supplier) in het geval van Barneveld bovendien opnieuw een perspectief op bestuurlijke fusie komt kijken, leiden alle wegen, linksom of rechtsom, naar gedwongen herindeling met Barneveld.

Oplossing binnen handbereik: duurzame samenwerking met een sterke partner

Wij hadden de gesprekken over samenwerking graag als gelijkwaardige partners en onder eigen regie gevoerd, maar zien ons geconfronteerd met een situatie waarin juist de provinciale regieneming ons belemmert in onze bestuurskrachtverbetering.

Tegelijkertijd zien wij het herhaalde aandringen van Barneveld, om toch in ieder geval aan tafel te komen om daar verder te praten over samenwerking, als een kans. De ambtelijke voorstellen die hedenavond op tafel liggen bieden hiertoe een concrete opening. In combinatie met de doorlopende inzet vanuit Barneveld in de lopende samenwerking, heeft ons college besloten om deze opening te benutten.

In onze samenwerkingsstrategie (memo 2020-102) hebben wij reeds aangegeven te zoeken naar duurzaam partnerschap, zo mogelijk in één samenwerkingsrelatie met een sterke partner (Barneveld, Ede of Veenendaal). Met andere woorden: de optimalisatiemogelijkheid, die is uitgewerkt in de heden geagendeerde (vertrouwelijke) stukken, sluit aan op onze eigen wensen.

Ook al delen we de achterliggende analyseⁱⁱⁱ in de voorliggende stukken niet, de voorgestelde optimalisatie vinden ook wij haalbaar en toekomstbestendig.

Scherpenzeel stelt voor om, in plaats van het welles-nietes spel wat zich de afgelopen maanden heeft ontsponnen, in te zetten op deze door de provincie beschreven duurzame bestuurskrachtversterking.

Daartoe wordt bijgevoegd position paper ingebracht in het overleg van hedenavond.

Tot slot

Om een duurzame samenwerking met een sterke preferred partner te realiseren, is een sterke en duurzame partner voor Scherpenzeel nodig, die bereid en in staat is om die rol op langdurige basis en in goed partnership te vervullen.

We onderschrijven de ambtelijke constatering van de provincie dat hier nadere uitwerking voor nodig is. Wij betrekken daar graag ook Ede en Veenendaal bij. Wij vertrouwen erop dat Barneveld bereid is om hierover verder met ons in gesprek te gaan. Uiteraard begrijpen en accepteren wij de behoefte van GS om hierin mee te kijken en input te geven.

Tegelijk zijn wij er van overtuigd dat een langjarig partnerschap alleen gaat werken als alle partijen hier uit vrije wil, en vanuit eigen kracht, voor kiezen. Wij vragen GS zich hierin faciliterend en terughoudend op te stellen, om zo duurzaam partnerschap van onderop een faire kans te geven.

ⁱ Ter weerlegging van de verschillende feitelijke onjuistheden voeren wij hier aan:

- ons solide financieel perspectief (sluitende meerjarenbegroting) en het feit dat wij onze structurele kosten dekken met structurele inkomsten (en niet uit incidentele middelen)
- de omvang van de investering die nodig is om onze basis op orde te brengen (5,5 ton i.p.v. 1,2 miljoen)
- deze investering hadden we kunnen doen zonder lastenverzwaring, maar dan hadden we moeten bezuinigen op ons (bovengemiddelde) voorzieningenniveau. Door de OZB te verhogen (4 x 6 %, inclusief inflatiecorrectie) kunnen we onze bovengemiddelde bijdrage aan de Scherpenzeelse voorzieningen in stand houden.
- de mate van bestuurskrachtverbetering die reeds is doorgevoerd (BMC rapport)

E.e.a. is ook verwoord in bijgevoegd position paper.

ⁱⁱ Ook het participatieproces, en het gisteren gelanceerde Kieskompas, kunnen niet op onze instemming rekenen. Wij zullen hierop, afhankelijk van de uitkomst van de bespreking van vanavond, separaat reageren.

ⁱⁱⁱ Onze huidige samenwerking is minder gefragmenteerd dan wordt gesteld. In onze huidige samenwerking is feitelijk slechts sprake van 2 samenwerkingsarrangementen, bovenop de regiobrede samenwerking (waarin alle potentieel samenwerkingspartners reeds participeren): ICT samenwerking met Veenendaal, en alle overige samenwerkingen met Barneveld. Daarbij is het samenvoegen van beide samenwerkingsrelaties binnen 1 preferred partnership voor Scherpenzeel een reële optie.

Positon Paper Bestuurlijk Overleg

Gemeente
Scherpenzeel

1 december 2020

In dit position paper lichten wij onze inbreng in het Open Overleg toe.

- A. Onze principiële mening is niet veranderd
 - 1. Scherpenzeel heeft al 2 x 'Open Overleg' gevoerd
 - 2. Zelfstandigheid is het beste voor Scherpenzeel
 - 3. Onze koers is toekomstbestendig
 - 4. Waarom onder regie van de provincie?
 - 5. Het Open Overleg is niet open
- B. Overwegingen om (niet) deel te nemen
- C. De Oplossingsrichting: Duurzame samenwerking met een preferred partner

A. Onze principiële mening is niet veranderd

Wij hechten er aan om hier toe te lichten waarom onze principiële houding ten aanzien van het Open Overleg niet is gewijzigd.

1. Scherpenzeel heeft al 2 x 'Open Overleg' gevoerd

Het Open Overleg dient om verschillende oplossingsrichtingen open tegen elkaar af te wegen. Naar onze mening is dat reeds 2x gedaan.

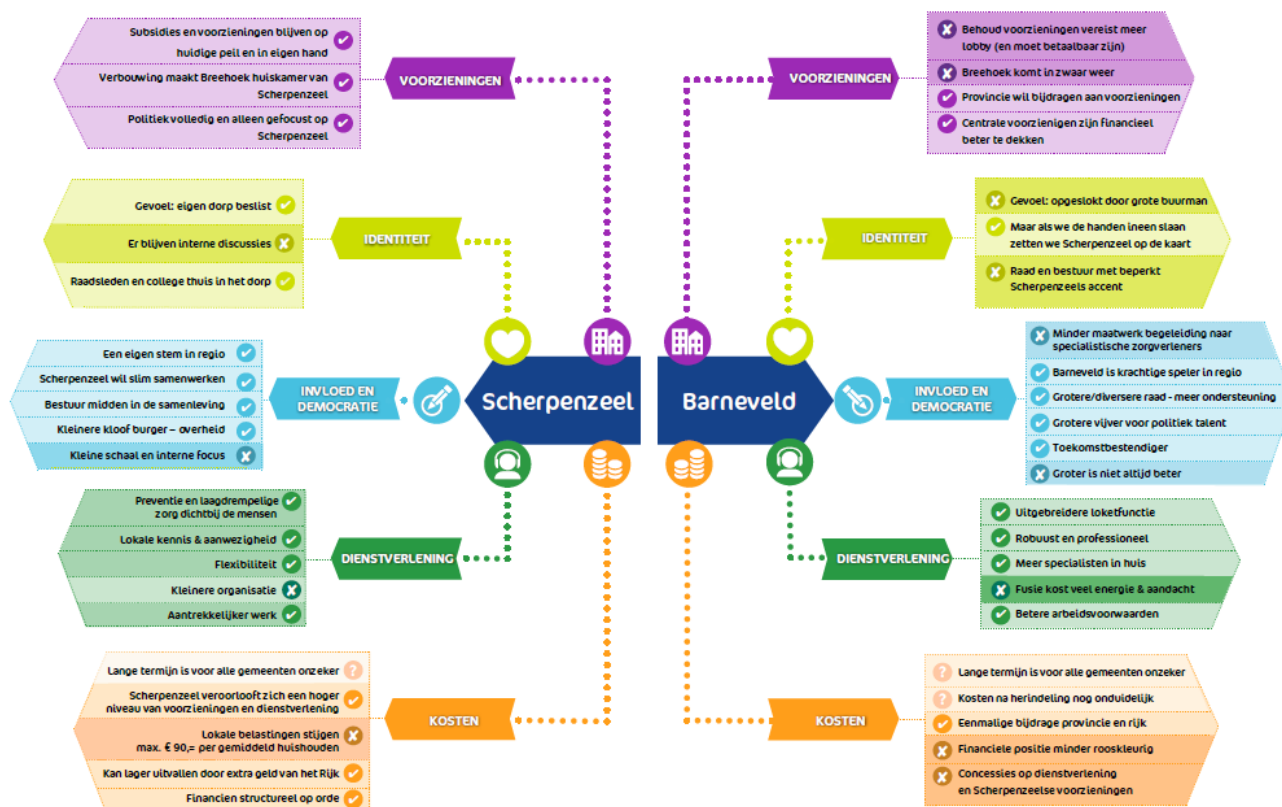
Zowel in 2019 als in 2020 zijn de voor- en nadelen van zelfstandigheid of herindeling met Barneveldⁱ onderzocht, dit ook in nauwe samenspraak met Barneveld.

De uitkomsten hiervan zijn weergegeven in:

- Stuurgroepanalyse najaar 2019
 - Niet-openbare deelrapporten werkgroepen Organisatieversterking, Immateriele Waarden, Bestuurskracht en Financiën
 - Eindrapport Stuurgroep (unaniem vastgesteld door raad, 30 oktober 2019)
 - Argumentenkaart 2019 (als afgeleide van de unanieme raadsanalyse)
- Spiegel voorjaar 2020
 - Financiële analyse herindeling (bijlage 3 Kadernota)
 - Vergelijking kerncondities scenario zelfstandigheid vs herindeling (bijlage 1 Kadernota)
 - Spiegel alternatief Herindeling (p. 19-22 Kadernota)
 - Argumentenkaart 2020

Tot op heden hebben wij geen argumenten ontvangen waarom onze eigen analyse onvoldoende zou zijn, of welke argumenten dan wel of niet zouden kloppen. Wij zijn van mening dat de provincie daar nooit serieus naar heeft willen kijken. De meerwaarde om deze hele exercitie nog een keer over te doen (naar onze mening een welles-nietes discussie) zien wij dan ook niet.

Argumentenkaart 2020

2. Zelfstandigheid is het beste voor Scherpenzeel

Wij blijven op basis van onze eigen (raadsbreed gedeelde) analyse uit 2019, en de actualisatie daarvan in 2020, van mening dat onze zelfstandige koers de beste optie is voor het realiseren van de maatschappelijke ambities van Scherpenzeel. E.e.a. wordt onderbouwd met een vergelijking van kerncondities bij zelfstandigheid vs. herindeling (*bijlage 1*). Vooral de **eigen regie over (behoud van) voorzieningen en dienstverlening**, de **nabijheid van samenleving en bestuur**, en de mogelijkheid om **flexibel en met maatwerk in te spelen op lokale ontwikkelingen** spelen daarbij een rol.

Een zelfstandige gemeente is **geen doel op zich**. Wel is zelfstandigheid dé manier om ook in de toekomst regie te houden over ons voorzieningenniveau en om de uitdagingen waar Scherpenzeel voor staat, in verbinding met de samenlevingⁱⁱ te adresseren. Dit niet alleen in financiële zin (o.a. exploitatie De Breehoek), maar ook in operationele zin: een bestuur dat middenin de samenleving staat, en exclusief gefocust is op Scherpenzeel, kan de belangen van Scherpenzeel – ook in regionaal verband – het beste behartigen.

Naar aanleiding van onze eigen analyses, op basis van de nu beschikbare informatieⁱⁱⁱ, zijn wij van mening dat het alternatief 'herindelen met Barneveld' niet beter is voor Scherpenzeel. Zonder aan de kwaliteiten van Barneveld (die wij waarderen als goede buur en belangrijke partner) af te doen, zien wij reële risico's in de zorgelijke financiële positie van Barneveld^{iv}, en in het gebrek aan toekomstperspectief voor Kulturhus De Breehoek, indien de zelfstandige gemeente Scherpenzeel verdwijnt^v. In bredere zin kunnen geen **structurele garanties** worden gegeven voor het voorzieningenniveau in Scherpenzeel, of (instandhouding van) het niveau van dienstverlening dat de Scherpenzeelers waarderen^{vi}. **Zelfstandigheid is de beste garantie om als dorp regie te houden.**

Onze keuze voor zelfstandigheid is sinds 9 december 2019 al twee keer door de gemeenteraad herbevestigd. Ook de Scherpenzeelse samenleving onderschrijft onze analyse dat zelfstandigheid het beste is voor Scherpenzeel: 87% van de inwoners koos voor een zelfstandig Scherpenzeel^{vii}.

3. Onze koers is toekomstbestendig

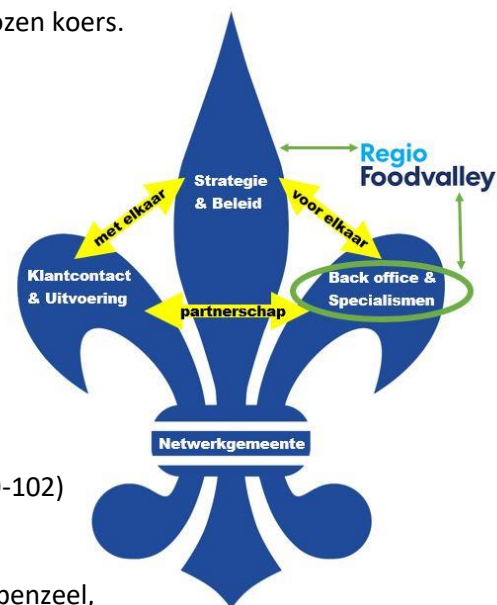
Wij vertrouwen op onze reeds ingezette koers, die gericht is op het werken aan de maatschappelijke opgaven waar Scherpenzeel voor staat. De maatschappelijke ambities van ons dorp zijn bepaald in de Toekomstvisie 2030, en als beleidsvoornemens vertaald in de Roadmap Scherpenzeel 2030:

Randvoorwaarden

Scherpenzeel heeft de randvoorwaarden gecreëerd om aan de eigen maatschappelijke en bestuurlijke opgaven te werken. De (voortgang in) bestuurskrachtverbetering wordt beschreven in het rapport 'Zicht op bestuurskracht' (review bestuurskrachtopgaven, BMC, september 2020) en sterkt ons in het vertrouwen dat wij op de goede weg zijn met de democratisch gekozen koers.

	O 2018	Δ 2020	E 2030
Hulpbronnen			
Organisatorische gezondheid	☹️	⬆️	➡️
Financiële gezondheid	☺️ / ☹️	⬆️	➡️
Motivatie			
Bestuurlijke slagvaardigheid	☹️	⬆️	--
Medewerkerstevredenheid	☹️	⬆️	--
Samenwerking			
Regionale samenwerking	☹️	⬆️	⬆️
Bewonersparticipatie	☹️	⬆️	➡️

Met onze ambtelijke samenwerkingsstrategie (zie raadsmemo 2020-102) Hebben we de uitgangspunten vastgelegd om onze resterende kwetsbaarheden als een kleine gemeente te worden ondervangen. Vanuit het principe 'zelf doen als dat meerwaarde heeft voor Scherpenzeel, uitbesteden als het effectiever (of efficiënter/goedkoper) is', willen wij Strategie & Beleid en Klantcontact & Uitvoering als zelfstandige gemeente uit blijven voeren. Voor backoffice werkzaamheden (administratie in brede zin, BAG / BGT en belastingen) en specialismen zoeken wij zelf een duurzame samenwerking, liefst met één partner binnen de regio.

Toekomstbestendigheid

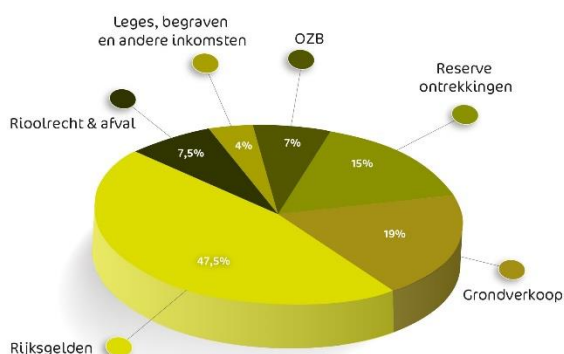
De toekomstbestendigheid van deze koers wordt onderschreven door gemeentefonds-specialist dr. Jan Verhagen, die oordeelt dat Scherpenzeel een zeer solide financiële positie heeft. De gemeente is financieel in staat duurzaam (> 10 jaar) de bestuurskracht, benodigd voor het realiseren van onze maatschappelijke opgaven, te vergroten.

In de Programmabegroting 2021 – 2024 is dit uitgewerkt in een sluitend meerjarenperspectief, waarbij incidentele inkomsten worden gebruikt om de ambities van ons dorp te realiseren, en we tegelijkertijd onze structurele lasten met structurele inkomsten dekken.

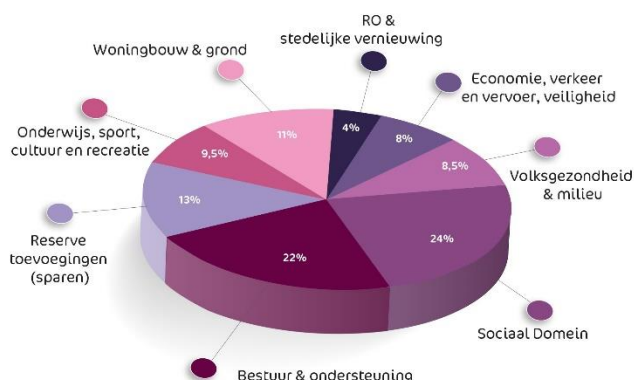
MEERJARENBEGROTING 2021-2024

INKOMSTEN

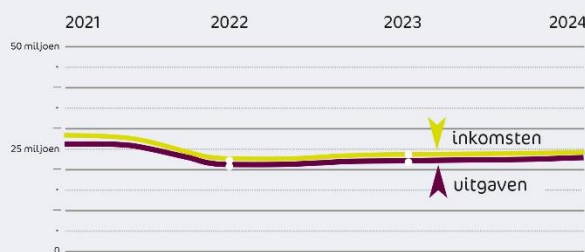
Totaal inkomsten: € 28.675.639,41

UITGAVEN

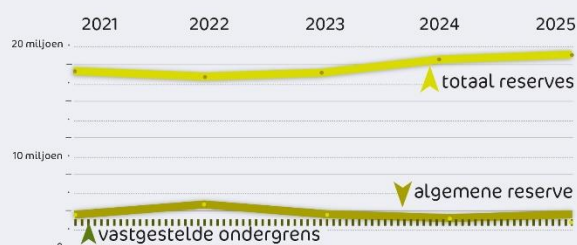

Totaal uitgaven: € 28.643.109,54

STRUCTUREEL

RESERVE ONTWIKKELING

BIJZONDERE INVESTERINGEN 2021-2024

* vanaf 2022 structureel gedekt

4. Waarom onder regie van de provincie?

Scherpenzeel is dus prima in staat om zelf, vanuit eigen kracht en in eigen regie, te werken aan haar maatschappelijke en bestuurlijke opgaven. Er is naar onze mening geen sprake van een acute situatie, waarin onvoldoende zicht is op verbetering van knelpunten ten aanzien van bestuurskracht en / of dienstverlening. Evidente bestuurskrachtproblematiek (of stagnatie daarin), een voorwaarde voor provinciale regieneming^{viii}, is niet aangetoond.

We zijn dan ook allerm minst overtuigd van de noodzaak die de provincie kennelijk ziet om (op dit moment) in te grijpen. Onze bezwaren tegen de provinciale regieneming over de toekomst van Scherpenzeel zijn daarmee onverminderd (*zie bijlagen 2 en 3*).

Door de niet-ontvankelijk verklaring van onze bezwaren wordt de inhoudelijke discussie over de legitimiteit van dit proces niet gevoerd. Dat tast ons aan in ons rechtsgevoel.

5. Het Open Overleg is niet open

Wij blijven van mening dat de opzet van het Open Overleg ongelukkig is en geen recht doet aan de historie van dit dossier, of aan de gevoelens binnen de Scherpenzeelse samenleving (peiling Motivation^{vii}). Zoals tijdens op 1 oktober jl. aangegeven zijn wij van mening dat

- de proportionaliteit van oplossingen zou moeten voortvloeien uit een herbezinning op opgaven;
- gegeven het in variant 2 vereiste perspectief op bestuurlijke fusie er feitelijk slechts sprake is van 2 varianten: zelfstandigheid (met subvarianten) en herindeling (al dan niet met lange aanloop). De recente ontwikkelingen in Druten sterken ons in deze overtuiging;
- de kwalitatieve stakeholderbenadering in het participatietraject geen objectief beeld geeft van het draagvlak;
- de grote haast, om binnen het tijdspad van herindeling per 1-1-23 te blijven, ten koste gaat van de zorgvuldigheid en volledigheid van dit proces.

Het participatieproces tot op heden, en de uitspraken van gedeputeerde Markink in de media, in de Barneveldse Raad en in Provinciale Staten, en het Kieskompas dat inmiddels is verschenen, hebben ons gevoel versterkt dat hier geen sprake is van een onbevooroordeeld proces.

B. Heroverweging

Eind oktober bleek dat geen gehoor wordt gegeven aan onze vraag om inhoudelijke toetsing, of de provinciale regieneming over de toekomst van Scherpenzeel op grond van het Beleidskader gelegitimeerd was.

De minister en de Spiegelgroep adviseren ons, om onze bezwaren tegen het starten van het Open Overleg, in het overleg zelf aan de orde te stellen. Alhoewel dit ons onlogisch voorkomt (in lijn met het Beleidskader dient de vraag waarom regieneming gerechtvaardigd is, gesteld te worden voorafgaand aan de feitelijke regieneming, niet gedurende de rit) is ook dat voor ons een punt van overweging.

Wat betekent dit voor onze deelname aan het Open Overleg?

Alhoewel onze bezwaren tegen de lopende procedure onverminderd zijn, en imagoschade niet uit te sluiten valt (een besluit om alsnog deel te nemen kan worden geframed als het 'bekennen van het eigen ongelijk'), zouden er voor ons drie redenen zijn om in dit stadium alsnog toe te treden tot het lopende Open Overleg:

1. Het biedt een (kleine) opening om onze inhoudelijke bezwaren nogmaals voor het voetlicht te brengen.
2. We willen laten zien dat we niet alleen maar 'tegen' zijn, maar echt uit zijn op constructieve samenwerking met onze burens.
3. Het college van Barneveld wil, vooruitlopend op het ('eventuele') besluit van GS de lopende gesprekken over uitbreiding van onze bestaande ambtelijke samenwerking enkel onder provinciale regie voortzetten.

Wij hadden deze gesprekken graag als gelijkwaardige en willige partners gevoerd, maar zien ons geconfronteerd met een situatie waarin juist de provinciale regieneming ons belemmert in het realiseren van onze eigen bestuurskrachtverbetering.

Met name onze wens, om de in gang gezette bestuurskrachtversterking in zijn geheel uit te voeren, is voor ons doorslaggevend. Op het gebied van belastingsamenwerking achten wij het onwenselijk om de huidige impasse (die wij noodgedwongen hebben ondervangen door externe inhuur, maar onze kwetsbaarheid niet afdoende opheft) nog langer te laten voortduren.

C. De oplossing: Uitwerking duurzame samenwerking met een sterke partner

De **maatschappelijke ambities en opgaven** voor Scherpenzeel, zoals vastgelegd in Toekomstvisie 2030 en verwerkt in onze Roadmap, en **expliciet draagvlak** in de Scherpenzeelse samenleving zijn leidend bij onze overwegingen. Oplossingsrichtingen moeten altijd ten dienste staan van die Scherpenzeelse samenleving, en proportioneel zijn in relatie tot de resterende bestuurskrachtopgave die benodigd is om deze maatschappelijke ambities te realiseren (= BMC Bestuurskrachtreview 2020).

Onze samenwerkingsstrategie is niet 'solitair met verschillende samenwerkingsarrangementen', maar gericht op duurzaam partnerschap, zo mogelijk in één samenwerkingsrelatie

Ook al delen we de nu voorliggende analyses niet^{ix}, het ambtelijke voorstel voor optimalisatie van de zelfstandige koers door duurzame samenwerking met een sterke partner is iets wat we allemaal haalbaar en toekomstbestendig achten.

We onderschrijven de ambtelijke constatering dat hier nadere verkenning voor nodig is. Wij betrekken daar graag ook potentieel samenwerkingspartners Ede en Veenendaal bij. Wij vertrouwen erop dat Barneveld bereid is om hierover verder met ons in gesprek te gaan. Wij streven ernaar om dit overleg op open, transparante en harmonieuze wijze te voeren. Barneveld en Scherpenzeel hebben immers nog een lange toekomst voor zich, waarbij een goede buur belangrijker is dan een verre vriend.

Uiteraard begrijpen en accepteren wij de behoefte van GS om hierin mee te kijken en input te geven. Tegelijk zijn wij er van overtuigd dat een langjarig partnerschap alleen gaat werken als alle partijen hiervoor uit vrije wil, en vanuit eigen kracht, voor kiezen. Wij vragen GS zich hierin faciliterend en terughoudend op te stellen, om zo duurzaam partnerschap van onderop een faire kans te geven.

Bijlagen:

1. Vergelijking kerncondities bij zelfstandigheid vs. herindeling
2. Bezwaar dd. 15 juli 2020 tegen het besluit van GS van 14 juli 2020 om een art. 8 arhi procureur te starten
3. Pleitnota hoorzitting dd. 6 oktober 2020
4. Memo 2020-102

Noten

ⁱ De raad van Scherpenzeel wilde ook andere door Seinstra van de Laar aangedragen varianten, zoals ambtelijke fusie of regiegemeente, en samenwerking met andere Regiogemeenten dan Barneveld, onderzoeken (raadsbesluit 27 juni 2019). Op aandringen van de CdK is het aantal te onderzoeken varianten ingeperkt tot 2: zelfstandig of herindelen met Barneveld (overleg vertrouwenscommissie i.o. 8 juli 2019, brief CdK aan B&W, 22 juli 2019).

ⁱⁱ Scherpenzeel wil **partner van de samenleving** zijn en blijven. Wij hanteren ons Participatiekompas (afwegingskader voor een zorgvuldige vormgeving van het participatietraject) en geven komende jaren verder vorm aan dialoog en partnerschap met de samenleving, o.a. door het instellen van een Inwonerspanel.

ⁱⁱⁱ Barneveld en Scherpenzeel hebben ieder voor zich, en in gezamenlijkheid, ambtelijk en bestuurlijk geïnvesteerd in het ophalen en delen van informatie, waaronder een vertrouwelijk onderzoek van BMC naar de gevolgen van herindeling in opdracht van de gemeente Barneveld. Daarbij is geconstateerd dat voor verdere duiding van de consequenties van het scenario herindeling een uitwerking van de organisatie op taakveldniveau en het bepalen van gezamenlijke ambities voor dienstverlening en voorzieningenniveau noodzakelijk is (herindelingsscan). Ten aanzien daarvan heeft Barneveld aangegeven hieraan pas te willen meewerken na een bestuurlijke keuze van Scherpenzeel voor het scenario herindeling. In onze analyse van de consequenties van herindeling is daarom (en om discussies te voorkomen) stelselmatig voor een positieve uitleg van de effecten van herindeling gekozen. Ondanks dat de herindelingsscan niet is uitgewerkt, zijn wij van mening dat wij voldoende inzicht hebben om op basis daarvan tot een **zorgvuldig en gewogen oordeel over de consequenties van herindeling** te komen.

^{iv} In het rapport 'Financiële veenbrand: tekorten lopen op, meer gemeenten in het rood' (BDO, 2020, <https://www.bdo.nl/nl-nl/lp/2020/benchmark-gemeente-ps-dzb-bmz-gem-lo-20>) scoort Barneveld als één van de 3 slechtst presterende gemeenten in de grootteklasse 50.000 – 100.000 inwoners. Met name de schuldquote van 175 % (de een-na hoogste in Nederland) is zorgelijk volgens dit onderzoek.

Daarnaast is voor ons het **oordeel van de provincie Gelderland**, op grond van hun verantwoordelijkheid in het InterBestuurlijk Toezicht, ten aanzien van de begroting 2020 relevant.

Kengetal	Gelders gemiddelde	Waarde kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Solvabiliteitsratio	30%	57%	>50%	20-50%	<20%
2. Grondexploitatie	10%	2%	<20%	20-35%	>35%
3a. Structurele exploitatieruimte Begr	0,21%	0,20%	Begr en MJR	Begr of MJR	Begr en MJR
3b. Structurele exploitatieruimte MJR	0,38%	0,80%	> 0%	> 0%	< 0%
4. Belastingcapaciteit	103%	112%	<95%	95-105%	>105%
5. Weerstandsvermogen	208%	366%	>100%	80-100%	<80%

Oordeel IBT Scherpenzeel

Kengetal	Gelders gemiddelde	Waarde kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Solvabiliteitsratio	31%	24%	>50%	20-50%	<20%
2. Grondexploitatie	9%	38%	<20%	20-35%	>35%
3a. Structurele exploitatieruimte Begr	0,06%	-0,20%	Begr en MJR	Begr of MJR	Begr en MJR
3b. Structurele exploitatieruimte MJR	0,58%	1,00%	> 0%	> 0%	< 0%
4. Belastingcapaciteit	103%	106%	<95%	95-105%	>105%
5. Weerstandsvermogen	210%	182%	>100%	80-100%	<80%

Oordeel IBT Barneveld

^v Volgens Draaijer & Partners (2020) loopt het jaarlijks exploitatietekort bij herindeling op naar ca. € 400.000,=

^{vi} Zie brief gemeente Barneveld dd. 25 05 2020 (Bijlage 2 bij onze Kadernota): 'Het is voor ons niet mogelijk om op dit onderwerp een gedegen reactie te formuleren'.

^{vii} Peiling door onafhankelijk onderzoeksbureau Motivaction, juni / juli 2020 op basis van de voorliggende Kadernota en argumentenkaart onder de inwoners van 16 jaar en ouder. Bij een opkomst van 59% koos 86,91% voor een zelfstandige toekomst van Scherpenzeel.

^{viii} Het Beleidskader Herindeling 2018 (uit 2019) perkt de discretionaire bevoegdheid van provincies, om de regie te nemen over de bestuurlijke toekomst van een gemeente, in. Het starten van een art. 8 arhi procedure is alleen gerechtvaardigd als sprake is van aantoonbare (stagnatie in de aanpak van) Evidente Bestuurskrachtproblemen. Zoals de Minister heeft geconstateerd in haar brief van 10 juli jl. zijn de provincie en wij het ten principale oneens over de omvang van de bestuurskrachtopgaven waar Scherpenzeel voor staat. Wij blijven van mening dat de art. 8 arhi procedure niet had mogen worden gestart zolang de noodzaak tot provinciale regieneming niet is getoetst.

^{ix} Onze huidige samenwerking is minder gefragmenteerd dan wordt gesteld. In onze huidige samenwerking is feitelijk slechts sprake van 2 samenwerkingsarrangementen, bovenop de regiobrede samenwerking (waarin alle potentieel samenwerkingspartners reeds participeren): ICT samenwerking met Veenendaal, en alle overige samenwerkingen met Barneveld. Daarbij is het samenvoegen van beide samenwerkingsrelaties binnen 1 preferred partnership voor Scherpenzeel een reële optie.

Spelregels en standpunten voor een zuiver proces Arhi-procedure

Spelregels voor een zuiver proces en een open dialoog

Het college van de gemeente Barneveld heeft een waarden en spelregels bepaald voor haar houding en gedrag tijdens de open gesprekken. Het college van Barneveld is hierop aanspreekbaar en nodigt andere betrokkenen uit om uit te gaan van dezelfde waarden en hier eventueel nieuwe aan toe te voegen.

- Wij zoeken voortdurend de open dialoog. Wij voeren het goede gesprek door geen doelredenering.
- Wij zijn transparant over onze standpunten en onze acties.
- Wij stellen ons open op. Wij willen exploreren en verkennen.
- Wij gaan niet alleen uit van ons eigen belang. Wij stappen over onze eigen schaduw heen als dat nodig is.
- Wij gaan uit van het beginsel van 'fair play'. Wij nemen geen vooringenomen standpunten in en stellen ons onpartijdig op.
- Wij tonen de kunst van het verdragen. We maken anderen niet zwart als dat ons gebeurt.
- We gaan respectvol met de elkaar en elkaars belangen om.
- We komen onze afspraken na.
- We maken duidelijke afspraken over wat we communiceren en wanneer zodat anderen hier niet door overvallen worden. Ook de overige betrokken partijen zijn op dit punt aanspreekbaar.

Bron: bijlage bij verslag van het BO met Barneveld op 21 september 2020

Verslag

Datum

15 september 2020

Zaaknummer

2020-007489

Blad

1 van 4

Onderwerp

Bestuurlijk overleg B&W Scherpenzeel 14 september 2020
(vastgesteld verslag)

Aan

I. van Ekeren, G. van Deelen, H. van Dijk, A. Stallaert, W. van de Werken, J. Berends, J. Markink, D. Louter, K. Oldenburger, R. Duzijn

Van

Sterk bestuur
R. Duzijn

Kopie aan

M. Kunst

1. Opening
De vergadering wordt om 09.00 uur geopend door dhr. Berends.
2. Verwachtingen
Dhr. Markink spreekt de hoop uit dat het open overleg nu spoedig vorm gaat krijgen in samenwerking tussen provincie en gemeente.
3. Plan van aanpak
Aan de hand van enkele dia's presenteert dhr. Louter de essenties van het plan van aanpak.

Door de gemeente worden -samengevat- de volgende aandachtspunten benoemd:

1. Definitie van maatschappelijke opgaven voor Scherpenzeel verder expliciteren en actualiseren op basis van huidige voornemens
2. Laden en explicieter/uitgebreider beschrijven van de 3 varianten (incl. opties voor samenwerking bij de variant zelfstandigheid)
3. Bij de bestuurlijke beoordeling ingaan op het draagvlak.
4. Keuze van "referentiedorp" nader invullen
5. Wettelijke termijnen (Arhi) verduidelijken
6. Besluitvormingstraject na keuze van 1 van de varianten explicieter beschrijven
7. Spiegelgroep nader invullen (evt. kandidaten aanleveren)
8. Ambtelijke inzet en eventuele financiële gevolgen verhelderen

Overige opmerkingen:

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

 provincie
Gelderland

Datum
15 september 2020

Zaaknummer
2020-007489

Blad
2 van 4

Bestuurskrachtopgave

Mw. Van Dijk geeft aan dat de bij voorkeur gesproken zou moeten worden over “Bestuurskrachtopgave Scherpenzeel” in plaats van “Bestuurskrachtproblematiek Scherpenzeel”. Zij voegt daaraan toe dat de actuele (inhoudelijke) opgaven waar de gemeente voor staat, leidend zouden moeten zijn in het plan van aanpak. De aanwezigen kunnen instemmen met het wijzigen van de titel.

Stip aan de horizon

Dhr. Van Deelen meent dat de stip aan de horizon die Barneveld heeft gezet (namelijk: als er een fusie komt, dan per 1 januari 2023) het open overleg compliceert. Mw. Stallaert vult aan dat wanneer deze stip een “must have” is, er feitelijk nog maar 2 varianten overblijven. Mw. Van Dijk benadrukt liever een zorgvuldig proces te hebben dan een proces dat beheerst wordt door een krappe tijdplanning. Dhr. Berends concludeert dat het hierdoor des te belangrijker is dat de 3 varianten preciezer worden omschreven in het plan van aanpak, inclusief de bijbehorende besluitvormingsprocessen i.r.t. de wettelijke termijnen. Dhr. Louter pakt dit op.

Barneveld

Dhr. Van Ekeren vraagt zich af of duurzaam partnerschap alleen mogelijk is met Barneveld. Gezien de recente publicaties (Barneveldse Krant, 12 september) heeft hij bedenkingen. Tegelijk pleit hij voor een bredere aanvliegroute waarin Scherpenzeel samen met Barneveld kijkt naar de toekomst van een nieuwe gemeente, de opgaven zijn leidend. Mw. Stallaert geeft aan dat er meerdere mogelijkheden voor samenwerking zijn met andere gemeenten, niet uitsluitend Barneveld. Dhr. Louter licht toe dat binnen de variant zelfstandigheid meerdere vormen van samenwerking mogelijk zijn en dat deze in het plan van aanpak worden beoordeeld. Dhr. Markink tekent daarbij aan dat ‘shoppen’ bij meerdere gemeenten niet aan de orde kan zijn. Ook benadrukt hij dat wij niet werken op basis van berichten in de media. Daar is dhr. Van Ekeren het mee eens.

Beginnen bij o?

Dhr. Van Ekeren en mw. Stallaert kunnen zich vinden in de stakeholderbenadering voor het onderdeel participatie. Zij tekenen daarbij aan dat er al veel is gebeurd en dat we niet opnieuw moeten beginnen. Van groot belang is neutraliteit en betrouwbaarheid van informatievoorziening. Dhr. Van Ekeren vermoedt dat dit proces weer veel gaat losmaken. Dhr. Van Deelen vult aan dat er ook al veel is gepeild onder de bevolking en dat inwoners zich moeten kunnen blijven uitspreken, evt. via een referendum. Dhr. Louter geeft aan niet bij “Adam en Eva” te beginnen, maar pleit voor een inhoudelijke benadering van de consultatie, waarna een evenwichtige beoordeling van varianten mogelijk is. Daarmee zou een eventuele vervolpeiling kunnen worden gevoed. Dhr. Berends concludeert dat het plan van aanpak geen dubbeling mag zijn van eerdere consultatie maar meerwaarde moet laten zien. Het gaat hier om een compleet beeld van meerdere varianten. Eerder ging het over zelfstandigheid, nu gaat het om een evenwichtige beoordeling van 3 varianten.

Datum
15 september 2020

Zaaknummer
2020-007489

Blad
3 van 4

Raad

Dhr van Ekeren, mw. Van Dijk en dhr. Van Deelen geven aan met de raad te willen overleggen om mandaat te krijgen voor het open overleg. Op een vraag van dhr. Berends erkent dhr. Van Ekeren dat het college hiertoe ook zelfstandig kan besluiten, maar gezien de preciaire situatie een gesprek in de raad van groot belang te vinden. Op 29 september is een extra raadsvergadering gepland over de kwestie. Dhr. Berends stelt voor om direct daarna weer in deze samenstelling bij elkaar te komen (datum 1 oktober). De wethouders stemmen daarmee in. Op de vraag van dhr. Markink of er alvast een ambtelijke start kan worden gemaakt door contact te leggen met de gemeente, reageren de wethouders instemmend.

Vervolg plan van aanpak

De wethouders stemmen in met het voorstel van dhr. Louter om na het gesprek van GS met Barneveld (21 september) het plan van aanpak aan te passen op basis van de opmerkingen van Scherpenzeel en van Barneveld in één correctieslag, en dit daarna naar de beide gemeenten te sturen.

4. Rolinvulling bestuurlijk overleg

Men stemt ermee in om een bestuurlijk overleg in te stellen zoals aangegeven in het plan van aanpak. Een onafhankelijke spiegelgroep wordt een goed idee gevonden; de wethouders zullen mogelijk met een of meer namen komen.

5. Conclusies, vervolgspraken

De conclusies zijn genoemd onder punt 3. Vervolgspraken:

- B&W beraden zich op 15 september op het gesprek van 14 september en het gesprek op 29 september met de raad. Mw. Van de Werken zal de uitkomst mondeling terugmelden aan dhr. Louter en/of dhr. Duzijn
- Op 29 september willen B&W mandaat vragen aan de raad (het college kan zelfstandig besluiten maar wil dit gezien de preciaire situatie)
- B&W beraden zich op potentiële kandidaten voor de spiegelgroep en geven evt. namen door aan mw. Van de Werken. Zij informeert dan dhr. Louter en/of dhr. Duzijn
- Op 1 oktober is het vervolggesprek tussen B&W en GS

6. Rondvraag, sluiting

Dhr. Van Deelen vraagt wanneer het afsprakenlijstje van 10 september wordt gestuurd en of er nog een reactie komt op de brief van Scherpenzeel van 25 augustus. Dhr. Berends geeft aan dat de afsprakenlijst met dit verslag wordt meegestuurd (zie bijlage) en dat de brief op korte termijn zal worden beantwoord.

Om 10.20 uur sluit dhr. Berends de vergadering.

Datum

15 september 2020

Zaaknummer

2020-007489

Blad

4 van 4

Bijlage bij concept-verslag Overleg B&W Scherpenzeel – GS van Gelderland 14 september 2020

Overzicht afspraken overleg 10 september 2020 GS Gelderland en College B&W Scherpenzeel

Aanwezig: mw. Van Dijk-van Ommering, dhr. van Deelen, dhr. Van Ekeren, mw. Van de Werken, mw. Stallaert (Gemeente Scherpenzeel), dhr. Berends (voorzitter), dhr. Markink, mw. Oldenburger, dhr. Duzijn, dhr. Louter (Provincie Gelderland).

Het gesprek is bedoeld om zonder formele agenda te benoemen en te bespreken hoe B&W Scherpenzeel nu - na de vakantie en periode van reflectie - aankijkt tegen het open overleg dat in het kader van de Wet Arhi wordt gestart en tegen de eigen rol daarin. Verschillende aspecten en vraagpunten daarover komen op tafel en worden besproken. Afgesproken wordt hiervan nu geen verslag te maken, doch alleen enkele procedurele afspraken vast te leggen:

- B&W Scherpenzeel komt aan tafel in het voor 14 september geagendeerde overleg
- Tijdens dit overleg zal een presentatie en (1^e) bespreking plaatsvinden van het Concept-Plan van Aanpak voor de open overlegfase.
- Vrijdagmiddag 11 september zal het Concept Plan van Aanpak worden toegestuurd.
- B&W Scherpenzeel zal zich aan de hand daarvan nader bezinnen over het vervolgoverleg.
- In het overleg van 14 september zullen afspraken gemaakt worden het vervolgproces en over de communicatie daarover.
- GS beraadt zich op (nadere) beantwoording van de brief van Scherpenzeel van 25/8.
- Er wordt niet actief naar buiten gecommuniceerd over dit overleg anders dan dat partijen met elkaar in gesprek zijn.

Bijlage bij verslag BO 15 dec. 2020

Barneveldse positionering

1. Het College van BenW heeft kennisgenomen van de documenten die nu zijn voorgelegd. Vooraf willen we benadrukken dat een keuze in deze ARHI procedure over de toekomst van onze buurgemeente Scherpenzeel door het college van GS genomen wordt. Het college van Barneveld matigt zich geen oordeel aan over het bestuurskrachtvraagstuk dat hieraan ten grondslag ligt.
2. Vanuit die optiek hebben wij ons als college van BenW beraden over de drie varianten, de analyse en beoordeling daarvan in het afwegingsdocument. Wij zien dat in alle drie de varianten de gemeente Barneveld onderdeel is in het versterken van de bestuurskracht van onze bureaus. In lichte samenwerking, duurzaam partnerschap en in een bestuurlijke fusie.
3. Als de toekomst van Scherpenzeel er dan een zal zijn met Barneveld, in welke vorm dan ook, dan:
 - zoeken wij naar een oplossing die ons wederzijds de beste toekomstkansen geeft op een bestendig en slagvaardig bestuur;
 - Hebben wij een voorkeur voor een bestuursvorm die zo min mogelijk coördinatievraagstukken vergt of interne energie opslokt en zich zo veel mogelijk gezamenlijk kan richten op de dienstverleningen aan onze inwoners, bedrijven en instellingen;
 - Staan wij een oplossing voor die de uitvoering van onze ambities en positie in de regio ondersteunt en versterkt.
1. Van hieruit komt ons college met de huidige kennis tot een voorlopige waardering van de drie varianten en is het nu aan het college van GS knopen te gaan doorhakken.
2. Als de provincie zou kiezen voor variant 1, zelfstandigheid, dan zal Scherpenzeel op deelterreinen, domeinen of dossiers ad hoc samenwerkingsverbanden willen aangaan met andere gemeenten, w.o. Barneveld. Wij wachten in die variant de voorstellen hiertoe van Scherpenzeel af. Men is welkom om dit dan samen te verkennen. Onze insteek zal pragmatisch en realistisch moeten zijn: ook voor Barneveld zal dit een aantoonbaar voordeel moeten meebrengen.
3. Als de provincie zou kiezen voor variant 3 spreken wij volmondig uit dat Scherpenzeel hartelijk welkom is om met provincie en ons verdere uitwerking te geven en zullen wij ons uiterste best zullen doen om samen een nieuwe, krachtige en saamhorige gemeente te worden waarin het unieke karakter van Scherpenzeel en de tien Barneveldse kernen zich verder kunnen ontwikkelen. Als we de handen ineen slaan en ruimte geven voor de bijzondere identiteit kunnen we samen een mooie nieuwe toekomst schrijven.
4. Bij variant 2 gaat het om een duurzaam partnerschap. Daarvoor moet je een gezamenlijke ambitie formuleren, je strategie ontwikkelen en een goed uitvoeringsprogramma als basis hebben. Dat kan alleen als er vertrouwen in elkaar is en een intrinsieke wil om samen te werken. En samenwerken is dan een werkwoord. Een bestuurlijke constructie ontwerpen is echter nog geen

samenwerken. Het college van Barneveld heeft in de afgelopen tijd niet ervaren dat die vertrouwensbasis er over en weer is. Ook leest ze in alle stukken van Scherpenzeel dat Scherpenzeel juist zelf haar eigen beleid wil kunnen ontwikkelen en niet op zoek is naar een echt duurzaam partnerschap van beleid tot uitvoering. Het college ziet in deze variant geen heil.

5. Het college van Barneveld erkent de complexiteit van het keuzevraagstuk dat voorligt. Ook voor onze burens zal het een moeilijke tijd zijn. Soms is het dan beter om door de zure appel heen te bijten en de toekomst vanuit meerdere opties onder ogen te zien en vooral de kansen dan voorop te stellen. Weet in elk geval dat Barneveld niet bijt en Scherpenzeel welkom is om de gesprekken verder voort te zetten. Ons college wacht de besluitvorming van GS nu met belangstelling af.